

ID ICO _____ BG	Център за специална образователна подкрепа	
СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВЕТСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 1 6 2

ЦЕНТЪР ЗА СПЕЦИАЛНА ОБРАЗОВАТЕЛНА ПОДКРЕПА- ГРАД ВЕЛИНГРАД
БУЛ. „СЪЕДИНЕНИЕ“ 256, email: draganmanchov@abv.bg, тел: 0359 5 30 35,
<http://csop-velingrad.org>

УТВЪРДИЛ: Елена Канлиева

Директор на ЦСОП-Велинград

СТРАТЕГИЯ

ЗА РАЗВИТИЕ НА ЦСОП - ВЕЛИНГРАД

ЗА ПЕРИОД 2021 / 2024 ГОДИНА

Стратегията за развитие на Център за специална образователна подкрепа - Велинград е приета на заседание на педагогическия съвет с Протокол №6 / 29.04.2021г. и е утвърдена със Заповед № 274/29.04.2021

ID ICO _____ BG	Център за специална образователна подкрепа	
СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВОРЕНИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 2 6 2

СЪДЪРЖАНИЕ

I. УВОД	3
II. НОРМАТИВНА ОСИГУРЕНОСТ НА СТРАТЕГИЯТА ЗА РАЗВИТИЕ:.....	4
III. АНАЛИЗ: АКТУАЛНО СЪСТОЯНИЕ.....	5
1. Материално-техническа база:.....	6
2. Специфика за работа с обучаеми.	7
3. Паралелки.....	9
4. Педагогически специалисти.....	11
5. Силна синдикална организация.....	12
6. Проектна дейност	12
IV. СТРАТЕГИЧЕСКИ АНАЛИЗ-PEEST, SWOT	13
1. Анализ на факторите на средата	13
2. Управление на среда за достигане на благоприятна такава:.....	16
3. SWOT анализ.....	23
4. Цели за поддържане на благоприятна среда	27
5. Управление на среда и актуализация по контекст на институцията	30
6. Управление на рисък. Управление на състояния водещи до рисък, кризи и непредвидени промени.....	32
7. Устойчивост на резултатността	33
8. Работа със заинтересовани страни.....	33
V. ВИЗИЯ. МИСИЯ. ЦЕННОСТИ. ПРИОРИТЕТИ	39
VI ПРИНЦИПИ НА СТРАТЕГИЧЕСКО ПЛАНИРАНЕ, ИЗПЪЛНЕНИЕ, УПРАВЛЕНИЕ	41
VII. ГЛОБАЛНА ЦЕЛ:	42
VIII. СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ ПО ПРИОРИТЕТНИ ОБЛАСТИ/ПОДЦЕЛИ/МЕРКИ/ИНДИКАТОРИ/РЕСУРСИ	42
IX. ФИНАНСОВО ОБЕСПЕЧЕВАНЕ. ФИНАНСОВА ПОЛИТИКА.....	68

ID ICO _____ BG СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВОРЕНИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	Център за специална образователна подкрепа СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 3 6 2
--	---	--------------------------

X. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ. ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗМЕРВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ.....	70
XI. УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО	76

I. УВОД

Центрът за специална образователна подкрепа – Велинград функционира във връзка и взаимодействие с образователни институции в системата на предучилищното и училищното образование, със специализирани институции за деца, със социални услуги в общността, с лечебни заведения и интегрирани здравно-социални услуги и с родителите. ЦСОП-Велинград осъществява дейността си съгласно правилник, утвърден от министъра на образованието и науката, извършва:

1. диагностична, рехабилитационна, корекционна и терапевтична работа с деца и ученици, за които оценката на регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование е установила, че съобразно образователните им потребности може да се обучават в център за специална образователна подкрепа;

2. педагогическа и психологическа подкрепа;

3. прилагане на програми за подкрепа и обучение за семействата на децата и учениците със СОП и множество увреждания в задължителна предучилищна и училищна възраст и професионално обучение за придобиване на първа степен на професионална квалификация и/или за придобиване на квалификация по част от професия.

На децата и учениците със специални образователни потребности, които се обучават в център за специална образователна подкрепа, се осигурява педагогическа и психологическа подкрепа за:

1. оптимално развитие на силните страни и способностите;
2. коригиране и компенсиране на обучителните затруднения;
3. постигане на очакваните резултати от обучението;
4. стимулиране на цялостното им развитие за успешна социална и професионална реализация.

Стратегията определя актуалните цели за четиригодишен период от развитието на Център за специална образователна подкрепа – Велинград, начините за реализирането ѝ, както и очакваните резултати. Стратегията е съобразена и се основава на принципите на Европейската общност, Националните рамки и насоките от ЗПУО, ДОС, приоритети на МОН и на РУО на МОН, на Общинската стратегия за развитието на образованието в община Велинград и на спецификата на функциониране на образователната институция. Стратегията начертава бъдещи действия по посока на очаквания резултат, търси вътрешни ресурси и потенциални възможности. Определя условията и харектара на дейностите, очертава вероятните трудности, установява принципите на ръководство.

В последното десетилетие на 21 век започва преходът към нов тип образователна институция. Неизнаваемо се променя обликът на обществото. Появява се ново поколение обучителни средства, образователни технологии и комуникации. Новите форми на организация на учебния

ID ICO _____ BG СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВОРЕНИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	Център за специална образователна подкрепа СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 4 6 2
--	---	--------------------------

процес и управление променят съвършено вида на образователната институция. В периода от 2021 година до 2030 година българската образователна система е призвана да подготви за личностна и професионална реализация поколението от деца и ученици, които ще навлизат в активна трудова възраст в следващите пет десетилетия. С оглед развитието на общество то това е изключително отговорна мисия. Успехът на личността, както и благополучието на обществата все повече ще се определят от това, в каква степен образоването формира у всеки човек ценности и изгражда ценностно-ориентирано поведение. Все повече се очертава необходимостта от приоритизиране на възпитателната работа, включително за възпитаването на децата и учениците като достойни граждани на България, Европа и на света. В този процес пряко ангажирани са и родителите и учителите. Прилагането на целенасочени политики за взаимодействие с родителите се очаква да доведе до значително по-добри резултати в образоването, но също така и до формирането на ценности, ориентирани към доброта и толерантност.

Ако искаме сегашните и бъдещите ученици да се справят уверено с най-големите предизвикателства в света, е необходима промяна в начина на преподаване и усвояване на знанията и уменията при формиране на ценности и нагласи. За целта се налага преход от преподаване, запаметяване и възпроизвеждане на информация към използване на интерактивни методи, активно взаимодействие между участниците в образователния процес, персонализация на учебното съдържание и ориентация към резултати. Това са задачи за учителя на ХХI век. Все по-ясно се очертава необходимостта учителите да са креативни, иновативни и вдъхновяващи. Те трябва да умеят да мотивират младите хора за търсене на нови знания и формиране на изследователски и творчески интереси.

Цялостната политика за приобщаване е насочена към създаване на условия за подкрепа на индивидуалността на всяко дете/ученик чрез премахване на пречките пред ученето и към създаване на възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота. През следващите 10 години е необходимо политиките за качествено приобщаващо образование да бъдат трайно продължавани и надграждани. Особено внимание ще бъде обрнато на пълноценното включване и приобщаване в образователния процес на децата/учениците със специални образователни потребности, от уязвими групи, включително роми на търсещи или получили международна закрила и мигранти. Ще се акцентира на индивидуалния подход на преподаване и учене, отчитащи индивидуалния напредък на всяко дете/ученик. Ще се прилагат мерки за адаптация и плавен преход от семейна към образователна среда и при преминаване между отделните етапи и степени на предучилищното и училищното образование. От значение ще бъде и сътрудничеството между детските градини и училищата с държавните и местните органи в социалната и здравната сфера, с образователните медиатори и местните общности. Всички тези процеси изискват през следващите 10 години да бъдат изпълнявани политики в областта на образоването, обучението и ученето, които позволяват бърза адаптация към външните за средата въздействия и използване в максимална степен на вътрешните за системата фактори.

Това изиска ясна и широко споделена визия за образоването до 2030 година, с очертани основни приоритетни области за развитие, както и целите и мерките за постигането им.

II. НОРМАТИВНА ОСИГУРЕНОСТ НА СТРАТЕГИЯТА ЗА РАЗВИТИЕ:

ID ICO _____ BG СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВОРЕНИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	Център за специална образователна подкрепа СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 5 6 2
--	---	--------------------------

- Закон за предучилищното и училищното образование;
- Закон за професионалното образование и обучение;
- Подзаконовите нормативни актове в областта на предучилищното и училищното образование и на професионалното образование и обучение;
- Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в република България (2021 - 2030)
- Националната програма за развитие България 2020;
- Визия, цели и приоритети на Националната програма за развитие България 2030;
- Националната програма за развитие България 2030;
- Рамка за действие на ЮНЕСКО „Образование 2030“ в изпълнение на ЦУР 4 (2015);
- Рамка на ЮНЕСКО за прилагане на образованието за устойчиво развитие отвъд 2019 (приета по време на 74-та сесия на ОС на ООН, 2019);
- Закон за закрила на детето
- Конвенция на ООН за права на детето, ратифицирана от Великото народно събрание през 1990 г., в чл. 23 признава, че децата с увреждания трябва да имат пълноценен и достоен живот в условия, които осигуряват достойнството им, поощряват самостоятелността и улесняват активното им участие в обществото. България, като една от страните, подписали Конвенцията на ООН и Декларацията от Саламанка, през последните години основава своята държавна политика, активно насочена към предоставяне възможност на деца с увреждания да растат в семейна среда. В основата на този подход е принципът за равен достъп до образование, като равния достъп се разбира осигуряване на достъп на всички деца до съизмеримо по качество образование.

Други национални и международни нормативни документи, свързани с развитието на образованието. В унисон с посочените документи в центъра на образователния процес се поставя детето с неговите заложби, интереси и потребности

III. АНАЛИЗ: АКТУАЛНО СЪСТОЯНИЕ

ID ICO _____ BG	Център за специална образователна подкрепа	
СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВОРЕНИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 6 6 2

1. Материално-техническа база:

Центрър за специална образователна подкрепа с адрес: гр. Велинград, община Велинград, обл. Пазарджик, бул. „Съединение“ №256 и филиал в гр. Ракитово, ул. „Братя Кръстини“ №2, общ. Ракитово, Обл. Пазарджик. В ЦСОП се предлага ДПЛР, като се предоставя психо-социална рехабилитация /арттерапия, трудотерапия и работа с психолог/, рехабилитация на комуникативните нарушения, рехабилитация на физически увреждания/ кинезитерапия, ерготерапия и ЛФК/. ЦСОП прилага програми за подкрепа и обучение на семействата и за участие на родителите за осъществяване на специална образователна подкрепа и в терапевтичните дейности.

Основната сграда на ЦСОП-Велинград е на три етажа с три входа с две рампи, 6 учебни стаи, кабинет монтесори, кухненско помещение, складово помещение, 2 административни кабинети, мека стая, сензорна стая, кабинет на логопеда и на психолога, кабинет грънчарство, медицински кабинет. Допълнителна сграда-рехабилитационен кабинет и кабинет по арттерапия. Трите санитарни възли са адаптирани за хора с увреждания. В двора на центъра има мултисензорна стая и фитнес уреди на открито.

Втората сграда в гр. Ракитово е едноетажна с два входа с рампа, четири учебни стаи, кабинет на логопеда и психолога, сензорна стая, кабинет ЛФК, две канцеларии, един санитарен възел, приспособен за хората с увреждания и две складови помещения.

Специализираните кабинети на психолога, логопеда, кинезитерапевта, арттерапевта, сензорната зала и меката стая са оборудвани с необходимите МТС съгласно приложение №25 към Чл. 57, т.1 от Наредба №24 за физическата среда и информационното и библиотечното осигуряване на ДГ, училищата и ЦПЛР на МОН.

Учебните стаи и специализираните кабинети са оборудвани със следните технически средства: компютри с достъп до интернет, мултимедийни проектори, интерактивни дъски, принтери, таблети с тъчскрин екран, високотехнологични устройства за контрол с поглед Tobii Dynavox. Логопедичният кабинет е снабден с комуникатор и роботизирани устройства.

Транспорт: Центърът ползва предоставен безвъзмездно от МОН петнадесет местен автобус, с който се превозват учениците от домовете им до центъра и обратно. За учениците с множество увреждания, посещаващи и ДЦДМУ е осигурен специализиран превоз.

Хранене: По Национална програма“Осигуряване на закуска и чай на учениците“ е организирано храненето на учениците от I до IV клас, а със средства на училището – на учениците на ЦОУД. Осигурен им е и топъл обяд.

ЦСОП провежда активна политика за привличане на дарители и доброволци за осигуряване на подходящ стандарт на живота на учениците, тъй като голямата част от тях са от социално-слаби семейства. Постоянни дарители са БЧК и Евангелски църкви. Традиционно в ЦСОП се организират дарителски акции за Коледа и Великден чрез медии и социални мрежи. Учениците получават дрехи, обувки и учебни пособия.

ID ICO _____ BG	Център за специална образователна подкрепа	
СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВОРЕНИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 7 6 2

2. Специфика за работа с обучаеми.

В ЦСОП-Велинград се обучават учениците със СОП, за които оценката на регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование е установила, че съобразно образователните им потребности може да се обучават в център за специална образователна подкрепа. Специални образователни потребности, това понятие обхваща широк диапазон различни нарушения, като акцентът се поставя върху образователните нужди на детето и педагогическия аспект на въздействие. Учениците, които се обучават в ЦСОП имат със следните нарушения:

Сензорни увреждания - нарушено зрение или увреден слух: Увреденият слух (дори и частично) ограничава възможността да се доловят разликите между звуците, поради което думите се чуват и заучават грешно. Това затруднява съществено схващането на основните правила за структуриране на речта – устна и писмена. Нарушеното зрение (в различна степен) води до липса на възможност да се правят разлики във форми, обрънати букви или числа; прескачат се думи и редове; нарушува се възприятието за дълбочина и разстояние, както и координацията между зрение и движения. Подобни проблеми могат да засегнат моторните умения, разбирането на прочетен текст, а така също и математическите умения.

Аутизъм и синдром на Аспергер Нарушенията от аутистичния спектър се характеризират със затруднения в социалните умения, езика и поведението. Трудностите се проявяват в различна степен при различните деца и докато при някои може да липсва вербална комуникация и очен контакт с останалите, при други има развита реч и те се справят по-добре в социална ситуация. Трудностите със социалното въображение затрудняват подготовката за промяна и планирането на бъдещето, съпстването в непознати ситуации, прогнозирането на това какво следва или какво би могло да последва, разбирането на реакциите на хората. Децата с аутизъм не разбират неписаните социални правила и изглеждат безчувствени, тъй като не умят да разпознават чувствата на другите. Те често не разбират концепцията за опасност и не се включват в съвместни игри и дейности.

Синдромът на Аспергер, понякога наричан високофункционален аутизъм, има различни характеристики и степени. Те могат да включват неочеквани отговори при промяна на поведението, трудности при разчитането на невербални знаци (езика на тялото) и при определяне на личното пространство, което води до неадекватно общуване. Хората с този синдром се фокусират твърде много върху някаква специфична тема и развиват обсесивни ритуали. Понякога са свръхчувствителни към звуци, вкусове, миризми или светлина. Учениците с Аспергер синдром могат да бъдат много ценни в клас, когато някой от предметите е в сферата на техните обсесивни интереси. Те са внимателни към детайлите, и могат да бъдат много стриктни, точни, надеждни и отدادени на каузата.

Деца със сензорно интегративна дисфункция (СИД) Сензорната интеграция е процес на възприемане, подреждане и преработка на сетивни дразнения, при който мозъкът предизвиква адекватен и целенасочен отговор от страна на организма. При хората със СИД тази естествена способност е нарушена и се изразява в неспособност на мозъка да обединява и интегрира определена информация, получена от основните сензорни системи, отговарящи за зрението, слуха, обонянието, вкуса, температурата, болката, позата и движенията на тялото.

Хиперактивност и/или дефицит на вниманието (ХАДВ) Дефицитът на вниманието може да бъде както с, така и без хиперактивност. Типични характеристики на синдрома са моторната неудържимост, слаба концентрация на вниманието, импулсивност и неовладяемост на моментните

ID ICO _____ BG	Център за специална образователна подкрепа	
СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВОРСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 8 6 2

желания и настроение. В резултат на това се появяват вторично обусловени дефицити в ученето и социализацията. Важно е да се отбележи, че ХАДВ не се дължи на лошо възпитание, а е резултат от невробиологични фактори, свързани с промени в тези части на мозъка, които контролират импулсите и концентрацията. В други случаи обаче слабата концентрация на вниманието се явява вторично развита в резултат на когнитивни дефицити.

Дисфазия на развитието (сензорна и моторна) Специфично езиково нарушение, което се характеризира с късно начало на речта и с нетипично за възрастта развитие на цялостната езикова система. Причините се дължат на поражения в мозъчната кора, още преди да е започнало развитието на речта. Характерна е липсата на експресивна реч, а когато се появи, думите са с неправилна звукова и сричкова структура, недоразвити са всички компоненти на езика – форма, съдържание и употреба. В последствие тези деца изпитват затруднения да се изразяват, да разказват и преразказват.

В категорията специални образователни потребности се включват също и деца с : физически увреждания, ДЦП, умствена изостаналост, синдром на Даун и др. Всяко едно дете има своя специфика, характерни особености и потребности, които са в основата на функционирането на институцията и определят дейността на ЦСОП-Велинград като цяло. В терапевтичната работа в центъра се има предвид, че няма две еднакви деца и дори при идентични диагнози е необходимо да се избират подходи, съобразени с индивидуалните и личностни особености на всяко дете.

ID ICO _____ BG	Център за специална образователна подкрепа	
СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВОРЕСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 9 6 2

Диаграмата отразява движението на учениците през последните пет години, като тенденцията е за увеличаване броя на учениците, посещаващи ЦСОП-Велинград. Учениците се обучават по индивидуални учебни планове, индивидуални учебни и терапевтични програми и планове за подкрепа.

3. Паралелки.

Според възрастта си, учениците се разделят по паралелки. Броят на паралелките през последните години се запазва. Пълняемостта им варира от 4 до 11 ученици, като най-много са паралелките с по 6-7 ученици.

ID ICO _____ BG	Център за специална образователна подкрепа	
СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВОРЕНИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 10 6 2

2018-2019		2019-2020		2020-2021	
5	4	5	2	5	2
6	2	6	1	6	3
7	2	7	3	7	1
Брой ученици	Брой паралелки	Брой ученици	Брой паралелки	Брой ученици	Брой паралелки

През 2020-2021 година в ЦСОП-Велинград са сформирани 11 (единадесет) паралелки в дневна форма на обучение, от които 7 (седем) общеобразователни, 3 (три) професионални и една профилирана. Професионалните паралелки подготвят учениците по следните специалности и професии: „Производство на кулинарни изделия и напитки“, професия - „Готовач“ и „Телекомуникационни системи“, професия „Монтъор по комуникационни системи“, „Мебелно производство“, професия „Техник-технолог в дървообработването“. В целодневната организация на учебния процес са включени 47 (четиридесет и седем) ученици в 6 (шест) групи по занимания по интереси. Един ученик се обучава по индивидуална форма. 7 (седем) ученици се обучава в изнесена паралелка в ДЦДМУ.

ID ICO _____ BG	Център за специална образователна подкрепа	
СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВЕТСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 11 6 2

4. Педагогически специалисти.

Общ брой щатен персонал в ЦСОП-Велинград, утвърден от директора е 26,5 - педагогически – 20 и непедагогически – 6,5. От педагогическия персонал 3 са с ръководни функции, 3 – в начален етап, 5 в прогимназиален етап, 2,5 в гимназиален етап и 2 в ЦДО. От непедагогическия – 2 административен персонал, 3,5 обслугващ и помощен персонал и един кинезитерапевт. С висше образование са 17 специалисти, 5 са с професионален бакалавър или полувисше образование. Всички педагогически специалисти притежават професионална квалификация учител и специален педагог. ДПЛР в ЦСОП се осъществява от 2 логопеди, 2 психологи, арттерапевт, трудотерапевт и учители на деца с умствена изостаналост.

Педагогически персонал	Образование	Възраст		
		до 30г.	от 31-50г.	над 50 г.
Общ брой(2016-2017уч.г.): 20		1	14	5
Общ брой(2020-2021 уч. г.): 22			8	14
В т.ч. Магистър	10			
Бакалавър	7			
Проф.бакалавър	5			
Не отговаря на изисквания	0			

ID ICO _____ BG	Център за специална образователна подкрепа
СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВОРЕНИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ

Код в СУК: СР
12 | 6 2

Възрастта на преподавателите през последните четири години се е увеличила от 5 над 50 години до 14, което е показател за зрял колектив със солиден професионален опит.

5. Силна синдикална организация

Синдикалната организация е с традиции и има положително влияние при регулиране на трудовите правоотношения. Същата участва при съставянето на бюджета на и вътрешните правила и уредба при учебното заведение.

6. Проектна дейност

Педагогическият колектив има изграден капацитет за участие в европейски проекти. Две години Центърът успешно работеще по проект „Направи повече, бъди повече, създавай приятелство“ към ЦОИДУЕМ, по който бяха създадени 8 клуба и обхванати 69 ученици от ЦСОП и 40 ученици от училища в общините Велинград и Ракитово. Бяха организирани извънкласни и извънучилищни дейности по изобразително изкуство, музика и танци, адаптивен спорт, както и допълнителни терапевтични занимания с логопед, психолог, арттерапевт. Работеще клуб „Математика е лесна с Нуумикон“.

ID ICO _____ BG	Център за специална образователна подкрепа	
СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВЕТСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 13 6 2

По програма „Еразъм плюс“ КД1 работим по двугодишен проект "Изучаване на стратегии за обучение, възпитание и подкрепа на ученици със СОП и множество увреждания за постигане на пълноценен и самостоятелен живот". Планирани и осъществени посещения и участие в структурираните курсове в Малта, Италия и Испания за изучаване на съвременни интерактивни методи в сферата на обща и специална педагогика, арттерапия, стратегии за справяне с проблемно поведение и други.

Извод: ЦСОП-Велинград притежава необходим вътрешен ресурс да се утвърди, като съвременна иновативна образователна институция, осигуряваща ДПЛР, равен достъп до образование, индивидуалност, ранно въздействие, комплексност, екипност, вътрешна и външна координираност, да бъде привлекателно място за учениците със СОП, в съответствие със ЗПУО, НПО и ДОС.

Спецификата на средата, на база общата среда, в която функционира ЦСОП-Велинград налага изискването за прилагане на гъвкав модел на работа и приложим модел на стратегическата рамка в изключително функционални рамки отговарящи на динамиката на времето и бързо растящия брой незainteresовани външни звена по отношение на образователния процес.

IV. СТРАТЕГИЧЕСКИ АНАЛИЗ-PEEST, SWOT

1. Анализ на факторите на средата

STEEPLE - СОЦИАЛНИ, ТЕХНОЛОГИЧНИ, ИКОНОМИЧЕСКИ, ЕТИЧНИ, ПОЛИТИЧЕСКИ, НОРМАТИВНИ, ДОСТЪПНОСТ НА СРЕДАТА Анализът на факторите на средата STEEPL е първият стандартен елемент от стратегическия анализ, необходим за определяне на стратегията. Очевидно е, че факторите на средата с отношение към обекта на стратегията действат на различни нива - местно, областно, регионално, национално, европейско и дори световно ниво - с различна интензивност. Провеждането на STEEPL анализа няма за цел изчерпателно да посочи всички действащи фактори на средата. Съгласно признятия в управлението принцип по Парето-Юран 80/20, 80% от резултата се дължи на 20% от факторите. Наша цел е да посочим лаконично и да оценим тези фактори на средата, на които дължим в най-голяма степен общото и въздействие. При представянето им използваме форма, в която отразяваме тенденциите, причините, последствията и общата оценка на ефекта от действието на една или друга група фактори.

Анализ на външни фактори STEEPLE.

ID ICO _____ BG	Център за специална образователна подкрепа	
СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВОРСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 14 6 2

Групи фактори, засягащи развитието на ЦСОП-Велинград на	Тенденции	Причини	Последствия	Оценка
Социални	Низходящи-основно по отношение на демографски фактори: население, образователни институции, реализация	Застаряване на населението, икономическа миграция, неравенство, регионални различия в качество на живот, включително град-село	Бедност, включително образователна бедност, социално изключване, пасивни жизнени стратегии, загуба на мотивация за образование, квалификация и икономическа активност.	Негативна
Технологични	Възходящи-навлизане ИКТ в образователните институции и бита, разширяване на възможностите и приложенията им в процеса на образование, електронни дневници, учебници и др.	Развитието на ИКТ в световен мащаб. Високата конкуренция, довела до намаляване на цените и повишаване на достъпността на услугите, базирани на ИКТ	Нарастващи компетентности, но и потребности – настоящи и бъдещи-за използване на ИКТ за образование, квалификация и личностно развитие на децата и учениците, както и като елемент от трудовата и социалната им реализация	Позитивна
Икономически	Неутрални-икономическото развитие е на етап възстановяване след неблагоприятно въздействие на COVID-19. Средства по европейски фондове и програми са достъпни през оперативните и националните програми.	Финансиране по Европейски и национални програми. 11% над средната работна заплата на учители. Наредба за финансиране. Нови стандарти за финансиране и	Нарастващи възможности за инвестиции в ЦСОП. Продължаване модернизацията на МТБ, обновяването на образователната инфраструктура. Придобиване на специализирано оборудване.	Позитивна

ID ICO _____ BG СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВЕТСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	Център за специална образователна подкрепа СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 15 6 2
---	---	---------------------------

		допълнителни критерии за справедливо разпределение на средствата от държавния бюджет, не само по броя на учениците.		
Етични	Неутрални-подкрепа, основно от доброволци и НПО, но и съпротива по отношение на социализацията на деца и ученици в риск или със специални образователни потребности	Недостатъчна информираност на педагогически и управленски кадри за нови функции и възможности на ЦСОП- Велинград, както и на необходимата комуникация	Делегирани правомощия на детските градини и училищата за разгръщане на политики и за избор на методи и средства, подкрепящи развитието на институцията и отговорното и демократично вземане на решения във взаимодействие с родителите	Негативна
Политически	Възходяща-парламентът, правителството, органите за местно самоуправление и едноличните териториални органи на изпълнителната власт декларираят силен ангажимент към политиките в областта на образованието	Повишаване на социалния статус и квалификацията на учителите. Създадени условия за приобщаващо образование. Разработен алгоритъм за взаимодействие между институции.	Възможност за ефективно партньорство на структури на гражданското общество с местните власти и държавата за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците със СОП. Възможностите за ресурсна подкрепа на инициативите със средства от националния и местните бюджети	Позитивна
Законови	Възходяща- Актуализации на ЗПУО, НПО, ДОС в нормативен формат на	Необходимост от адекватна нормативна	Подробна, нормативно регламентирана, рамка на дейностите, функциите и	Позитивна

ID ICO _____ BG	Център за специална образователна подкрепа	
СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВОРЕТИСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 16 6 2

	наредби във връзка с COVID-19. Въведените нови стандарти за институцията и за паралелка, както и на регионален коефициент.	регламентация за разпределяне на средства. Регламентирано ОРЕС	отговорностите на субектите на подкрепа за личностното развитие на децата и учениците	
Достъпност	Неутрална – недостатъчен капацитет на сградата за изграждане на изцяло достъпна архитектурна среда	Ограничени възможности на сградата. Ограничен капацитет на физическа среда	Ограничена възможност за прием на по-голям брой желаещи ученици и за обособяване на допълнителни специализирани кабинети	Неутрална

2. Управление на среда за достигане на благоприятна такава:

Отразени са тенденциите, причините, последствията и общата оценка на ефекта от действието на една или друга група фактори. Общото въздействие на факторите от външната среда е позитивно. Очевидно е, че факторите на средата с отношение към обекта на стратегията на ниво ЦСОП-Велинград действат с различна интензивност. Населението обеднява и застарява, неравенството расте. Нарастват компетентностите, но и настоящите потребности за достъп от ИКТ. Съпротива срещу социализацията на деца и ученици в риск и тези със СОП. Органите за местно самоуправление декларират силния си ангажимент към образованието.

Изискването за адаптивност при управление, наложено от динамиката и технологичното развитие, налага уникалност и специфика на приложимост на елементите, по изпълнение на стратегическите цели, които са определени и заложени в рамката по изпълнение. В ЦСОП – Велинград се прилага управленски модел, при който всеки един член на екипа участва активно при вземането на решения. Определено е разпределение на отговорностите, което се прилага не само ефективно в динамика, но и е внедрена система за управление на качеството, в която е изграден специализиран инструментариум за управлението на процеси и идентификация на негативни влияния по специфика на функциониране. Разработен и се прилага Правилник за взимане на управленчески решения, като отговор на възникнали проблеми в управлението на ЦСОП и средство за поддържане на динамичното му равновесие, като път за извеждането му на нова, по-висша фаза на организация.

Прилага се образователно-възпитателен и корекционен процес, който се основава на хуманно-личностния подход. **Създадена е оптимална (благоприятна и защитена) образователна среда**, осигуряваща активно участие на децата в различните дейности и способстваща за пълноценна реализация на възможностите на обучаемите. Осигурява се емоционален комфорт за създаване на позитивна мотивация у обучаемите и екипа от педагогически и непедагогически специалисти. Стимулира се активната позиция на обучаемия в процеса на общуването на всички нива. Създадени са условия за стимулиране на когнитивните възможности и въображение у учениците. Приобщаване на ученици към

ID ICO _____ BG	Център за специална образователна подкрепа	
СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВОРЕНИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 17 6 2

общочовешките ценности и национални традиции. Популяризиране на художествено-творческите способности у децата-конкурси, концерти и др. Изградена е среда за осъществяване на допълнителни дейности по интереси-клубове и ателиета. Изграден е гъвкав режим на работа, осигуряващ равностойност на всички основни дейности. Изградена е програма за работа по стратегическата рамка, в съответствие със спецификата на средата и разнородността на интереси, адаптирана спрямо възможностите на обучаемите, спецификата на средата и спецификата на функциониране. Създадена е оптимална ресурсна обезпеченост, достатъчна за осъществяване на основни и допълнителни дейности и постигане на устойчива резултатност. Стриктно се спазват изискванията по изпълнение на държавния образователен стандарт. Прилагат се педагогически подходи, осигуряващи здравословния статус на обучаемите и дейности, изграждащи възпитание, социализация, гражданска позиция и стимулиращи мисловните процеси. Всеки обучаем постъпил в ЦСОП, има право да получи качествено образование и терапии, които отговарят на потребностите и способностите му. Образователната, възпитателната и корекционната дейност е ориентирана към многообразните личностни потребности на обучаемите. Обучението, подготовката и възпитанието на обучаемите се осъществяват в рамките на единна културно-образователна и благоприятна среда, която създава гаранции за защита и развитие на отделните култури и традиции в рамките на образователна политика, образователната институция и общо културно-езиково пространство.

Прилагат се и мерки за повишаване компетентностите на педагозите, чрез изградени канали и мрежи за споделяне на личен опит и успешни практики.

Непрекъснато се увеличават обществените очаквания към звената от системата на образоването в общините Велинград и Ракитово. Ресурсната осигуреност, на база динамиката на времето се следи да бъде актуална и достатъчна за постигане на висока резултатност и постигане целите по качество.

Дългогодишната работа в условията на делегиран бюджет предоставя възможност за обогатяване на материалната и дидактична база, както и да се осигури достатъчност и обезпеченост с предвидените по закон работни заплати, по категории персонал.

На база изискванията на заинтересованите страни и изискванията, приложени от социалния интерес на обществото, се прилага изискване за изследване на удовлетвореност на заинтересованите страни, настоящите и бъдещи нагласи на заинтересованите страни, като се акцентира върху изискванията на учителите, обучаемите и родителите. За целта при необходимост и на база определената от динамиката на времето работна среда, иновираме периодично отделни аспекти от цялостната си дейност. Директорът на ЦСОП-Велинград прилага комплексни усилия за постигане максимална ефективност на управленския процес.

Цялостната политика за приобщаване е насочена към създаване на условия за подкрепа на индивидуалността на всеки обучаем, чрез премахване на пречките пред ученето и към създаване на възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота.

Осигурява се подкрепа за личностно развитие на обучаемите със специални образователни потребности чрез възможността за участие с проектни предложения по Национални програми на МОН, НСК и НКИД, чрез прилагането на ЗПУО, Наредбата за приобщаващото образование и Устройствения правилник за дейността на ЦСОП.

ID ICO _____ BG СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВОРСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	Център за специална образователна подкрепа СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 18 6 2
---	---	---------------------------

Подобрени са условията за превенция на отпадането от образователна среда и за мотивация за учене, чрез въвеждане на нови терапевтични дейности и разнообразни занимания по интереси.

Политиките са съобразени с актуалните тенденции в съвременното образование, които предполагат не само директен трансфер на знания от учителите към обучаемите, но и изграждане на умения за самостоятелност, за работа в екип и личностно развитие. За подготовка на педагогическите специалисти са създадени условия за тяхната последваща квалификация, кариерно и личностно израстване. Дейностите са с фокус към прилагане на компетентностния модел и на иновативни методи на обучение. Необходими са още системни усилия за осъществяване на преход от преподаване на знания към усвояване на ключови компетентности.

Съществен акцент е поставен по отношение на възпитателната работа, като неизменна част от цялостния образователен процес. Това отразява както утвърдената българска образователна традиция, така и визията за ключовите компетентности на ЦСОП-Велинград в нейните три основни измерения: знания, умения и нагласи. Възпитателната работа е в основата на формирането на нагласите, на базата на усвоените знания и развити умения в рамките на всяка една от компетентностите, в т.ч. през процеса на обучение. За да се постигнат системни резултати в цялостния образователно-възпитателен и терапевтичен процес, взаимодействието с родителите следва да се развива и надгражда както в контекста на възпитателната работа, така и в процеса на обучението и социализацията на обучаемите.

През последните години ЦСОП-Велинград прилага устойчиви политики, насочени към превенция и интервенция на насилието и тормоза и за създаване на подкрепяща и сигурна образователна среда.

Ключов момент за превенция и справяне с агресията и насилието в образователната институция, е привличането на родителите, като активен партньор на педагогическите специалисти.

Политиката за приобщаващото образование, се надгражда и чрез изпълнение на мерки: за подкрепа на всички деца, които имат затруднения с усвояване на учебното съдържание; за кариерно ориентиране с цел подготовка за преход към следваща образователна степен; за мотивация за продължаване на образоването и за ефективно приложимо участие на обучаемите в икономиката на страната и пазара на труда

Осигуряването на равен достъп до образование в задължителната училищна възраст е гарантирано.

Равният достъп до образование на децата и учениците се подпомага и чрез осигуряването за безвъзмездно ползване на познавателни книжки, учебници и учебни помагала.

Едновременно с изпълнението на политиките за обхващане на децата/учениците в системата на предучилищното и училищното образование и за предотвратяване на отпадането_от образователна среда, се изпълняват и мерки за повишаване на образователните резултати.

В ЦСОП-Велинград се прилага уникален модел на работа, определен от спецификата на средата и спецификата на функциониране, като:

- диагностична, рехабилитационна, корекционна и терапевтична работа с деца и ученици, за които оценката на регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование е установила, че съобразно образователните им потребности може да се обучават в център за специална образователна подкрепа;

ID ICO _____ BG	Център за специална образователна подкрепа	
СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВОРЕНИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 19 6 2

2. педагогическа и психологическа подкрепа;
3. прилагане на програми за подкрепа и обучение за семействата на децата и учениците;
4. обучение на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст и професионално обучение за придобиване на първа степен на професионална квалификация и/или за придобиване на квалификация по част от професия.

В ЦСОП се разработват и прилагат редица стратегически документи, политики, програми, инновации, ИКТ, обучителни системи и платформи, необходими дидактически средства и ДАК, интерактивни методи, структурирана учебна среда, съвременна материално-техническа база и оборудване, достъпна архитектурна среда. Квалифицираните педагогически специалисти и качественото управление допринасят за формиране на ефективен образователно-възпитателен и корекционен процес и постигане на устойчиви резултати.

Межд uninституционално сътрудничество и политики по изграждането на механизма за взаимодействие между заинтересованите страни на ниво център, паралелка, информационни кампании и инициативи, популяризиране на дейността на ЦСОП и промотиране на постигнатите резултати променя общественото съзнание и нагласите в обществото. Разработено е и подписано от 20 външни заинтересовани страни

Споразумение за сътрудничество.

Важен фактор за преуспяващото ни бъдещо развитие са родителите, които се явяват заинтересовани страни на предлаганата от нас образователна услуга. Критериите за качество в образованието са определени и съгласувани с изискванията заложени в ЗПУО, с приложими ДОС. Всички нововъведения се обвързват с по-високото качество на труда, респективно по-добра успеваемост в образователния процес. Предоставя се възможност на родителите чрез включването им в дейности по следните програми:

- 1. Програма за подкрепа на семействата на децата и учениците, които се обучават в ЦСОП – Велинград** и годишен план за изпълнението и.
- 2. Програма за участие на родителите при осъществяването на специалната образователна подкрепа, терапевтичната и рехабилитационна дейности в ЦСОП-Велинград** и план за изпълнението и.
- 3. План-програма за взаимодействие с родители, институции и организации на ЦСОП-Велинград.**

Взаимодействието с родителите, като партньори, участието им в екипните срещи е и инструмент за контрол по покриване на стандартите за качество във възпитателно-образователния и терапевтичния процес.

Образователната институция, като част от системата на образованието, ползва автономия да провежда собствена политика, отговаряща на държавните образователни стандарти.

Осигурена е учебно-техническа и материална база, която отговаря на съвременните изисквания и покрива изискванията по държавните стандарти. Създадена е техническа база осигуряваща развитие в ИКТ сектора и покриваща изискванията за приложимост на ИКТ в образователния процес. Има изградена добра материално-техническата и дидактична база. Има изграден достатъчен библиотечен фонд – периодичен печат, научна литература, утвърдени учебни помагала и дидактични материали. Осигурени са всички условия за здравословен и безопасен начин на функциониране и развитие на обучаемите и работещите в институцията. Структурирано учебно пространство според индивидуалните особености на всеки ученик, определено място за работа и почивка, обособени кътове по изучаваните дисциплини, разработен стереотип на работа със

ID ICO _____ BG	Център за специална образователна подкрепа	
СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВОРЕНИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 20 6 2

символно-пиктограмни елементи и обозначения. Учебните стаи и специализираните кабинети са оборудвани със следните технически средства: компютри с достъп до интернет, мултимедийни проектори, интерактивни дъски, принтери, таблети с тъчскрин еcran, високотехнологични устройства за контрол с поглед Tobii Dynavox. Логопедичният кабинет е снабден с комуникатор и роботизирани устройства и богат набор от дидактични материали и разработки. Кабинетът на психолога е снабден със съвременно оборудване и обзавеждане за провеждане на качествена и ефективна психо-социална рехабилитация. ЦСОП разполага с богато оборудвана сензорна и мека стая в двете сгради. Добре оборудвани кабинети по кинезитерапия и ЛФК. Обособен е и кабинет по арттерапия с необходимите материали и пособия, с възможности за провеждане на разнообразни видове арттерапии и грънчарство. В двора на ЦСОП има мултисензорна еко-стая на открito с разположени подходящи за учениците уреди за раздвижване и цветен алпинеум. Помещението за хранене, отговаряще на санитарните изисквания, е уютно и удобно. Медицинският контрол се осигурява от община Велинград десет часа седмично, което е недостатъчно. Осигурена е безопасна среда, като са приложени всички нормативни изисквания за сигурност и безопасност, наложен е пропускателен режим е се спазват всички изисквания за правилно съхранение на личните данни. Ръководството на образователната институция предприема мерки за защита на личните данни от случайно или незаконно унищожаване, от неправомерен достъп, от изменение или разпространение както и от други незаконни форми на обработване на лични данни. Предприеманите мерки са съобразени със съвременните технологични достижения и рисковете, свързани с естеството на данните, които трябва да бъдат защитени. Има изградена документална обезпеченост за проследимост на рискови параметри в гъвкава и динамична среда. Създадена е процедура за проследяване на негативни влияния и рисковите параметри, която покрива всички нива на функциониране в образователната институция /Работна карта (информационна)/ за проследяване на рискови параметри. Од_НУР_00-01./ Име ЦСОП-Велинград разполага с добре подгответ педагогически персонал по отношение на сигурността. Всички учители са правоспособни и имат необходимата професионална квалификация. 75% от тях са с висше образование и 25% с полувисше образование. Въпреки очертаващата се трайна тенденция за нарастване броят на учителите с висше образование и ПКС, в ЦСОП се засили интересът към придобиване на ПКС.

В района в който се намира ЦСОП-Велинград има 10 училища и професионални гимназии, в които са записани учениците от ЦСОП. С всички тях имаме склучени споразумения за сътрудничество. В образователната институция се приемат ученици на възраст от 7 години, след заявено желание на родителя и след становище на РЦППО, по предложение на ЕПЛР в училище (съгласно ЗПУО). Групите и паралелките в ЦСОП се формират със заповед на Директора, по предложение на РЦППО, след разрешение на Началника на РУО. Не се допуска подбор по пол, етническа, религиозна и социална принадлежност или по друг диференциращ признак. Зачитат се Конвенцията за правата на детето, Законът за закрила на детето и Конституцията на Република България.

Влияния, динамика и управление на системата.

Външни фактори влияещи върху системата. Върху дейността на ЦСОП през 2020/21 и последващия четиригодишен период ще продължава да въздейства негативно ситуацията покрай пандемията на COVID19, коята ще затрудни извършването на дейностите за социализация на

ID ICO _____ BG	Център за специална образователна подкрепа	
СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВОРЕНИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 21 6 2

учениците, извършването на дейности по алгоритъма на взаимодействието между институции и работа с родителите. Приключването на четиригодишен програмен период и настъпването на новия ще промени стратегическите програми и политики на ЕС, МОН и др., които ще въздействат върху целеполагането, приоритетите, стратегическото планиране и посоката на развитие на институцията. Политическите процеси в страната след парламентарни избори също ще окажат влиянието върху институцията. Сътрудничество между заинтересованите страни, организирано по подходящ начин способства за развитието на ЦСОП.

Вътрешни фактори влияещи върху системата Разработване и прилагане на стратегически документи, политики, програми, инновации, ИКТ, обучителни системи и платформи, необходими дидактически средства и ДАК, интерактивни методи, структурирана учебна среда, съвременна материално-техническа база и оборудване, достъпна архитектурна среда, квалифицирани педагогически специалисти и качествено управление допринасят за формиране на ефективен образователно-възпитателен и корекционен процес и постигане на устойчиви резултати.

Фактори на взаимно влияние Междуинституционално сътрудничество и политики по изграждането на механизма за взаимодействие между заинтересованите страни на ниво център, паралелка, информационни кампании и инициативи, популяризиране на дейността на ЦСОП и промотиране на постигнатите резултати променя общественото съзнание и нагласите в обществото.

Фактори въздействащи върху надеждността на системата по качество в образователната институция и управлението на процесите, протичащи в нея. Изградена структура с пълна базова документация в съответствие с поставените цели и задачи осигурява сигурността на процесите в институцията. Обобщени оценки за риск-забрани и ограничения, свързани с пандемията на COVID19, ненасочването на учениците от РЕПППО за обучение в ЦСОП, негативна нагласа и неглижиране на потребностите от предоставяне на ДПЛР от ЕПЛР в училища, ДГ и част от родителите от малцинствата, демографската ситуация и миграция на населението дават възможност след направен анализ да бъде разработена система за управление на риска и предотвратяване на кризисни ситуации. Обобщени оценки за риск. Параметри, на които може да се повлияе конкретно: Липса на средства за първоначална ресурсна обеспеченост в раздел „Въвеждане на иновации“. Липса на гъвкавост при въвеждане на нови изисквания и проявления на бадиерни модели от страна на педагогическия и непедагогическия персонал. Неразбиране от страна на заинтересованите страни по отношение развитие на центъра, изисквания по отношение на образователната среда. Степента на удовлетвореност на заинтересованите страни, адаптираността на образователно-възпитателния и корекционен процес към индивидуалните потребности на учениците и др.

Динамика на среда се определя от външни и вътрешни динамики и промени. Управление на системата в образователната институция в съответствие със системата по управление на качеството. Инструменти и техники за управление. Възможности за развитие на образователната институция в съответствие със специфика на средата и осигуряване на качествен образователен процес, подобряване на МТБ и осигуряване със

ID ICO _____ BG	Център за специална образователна подкрепа	
СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВОРЕНИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 22 6 2

специализирано оборудване, използване на инновации, ИКТ и нови софтуерни програми и системи, разбиране от страна на педагогическите специалисти от учене през целия живот.

Елементи за проследяване, на база предизвикателства на средата и възможни влияния върху системата:

/Това са предизвикателства на база Стратегия за развитие на България за период 2021-2030

За справянето с тези предизвикателства е необходимо всеки български гражданин да бъде образован, знаещ и можещ човек с перспектива за лично и обществено благополучие.

Комплексът от умения, необходими за живот в ХXI век непрекъснато се разширява и динамично се променя. Все по-осезаема става нуждата от социална и емоционална интелигентност. През следващите десет години базовата и функционалната грамотност в областта на четенето, математиката, природните науки и технологии и дигиталните умения трябва да се доразвиват. Заедно с това ще се налага акцент върху свързващите умения като критично мислене, изказване на информирано мнение, инициативност, насоченост към решаване на проблеми и умения за работа в екип. Ще нараства търсенето на качества на личността като етично поведение, любознателност, адаптивност, лидерство, социална отговорност и приемане на различията.

Успехът на личността, както и благополучието на обществата все повече ще се определят от това, в каква степен образованието формира у всеки човек ценности и изгражда ценостно-ориентирано поведение. Все повече се очертава необходимостта от приоритизиране на възпитателната работа, включително за възпитаването на децата и учениците като достойни граждани на България, Европа и на света. В този процес пряко ангажирани са и родителите и учителите. Прилагането на целенасочени политики за взаимодействие с родителите се очаква да доведе до значително по-добри резултати в образованието, но също така и до формирането на ценности, ориентирани към доброта и толерантност.

От изключителна важност е да променяме средата, изучаваните предметни области и методите на преподаване с темпове, съответстващи или изпреварващи динамиката на променящия се свят.

Дигитализацията и новите технологии, в частност изкуственият интелект, променят света и структурата на професиите.

Всички посочени предизвикателства в глобален и в национален план налагат приоритизирането на темата за ученето през целия живот по посока на неговото наследяване с всички инструменти на политиката.

Науката и иновациите са превъръщат в основен фактор за намиране на отговори на предизвикателствата пред съвременните общества. Това изисква прояви на творчество и търсене на иновативни решения. Иновациите в методите на преподаване ще спомогнат за по-силна мотивация за учене и за по-осмислено и трайно знание. Кариерното ориентиране на децата/учениците във всички образователни етапи ще подпомогне професионалната им и житейска реализация.

Съществени предизвикателства пред глобалното и пред българското общество са климатичните промени и опазването на околната среда. Това налага необходимостта от разработване и реализиране на подходящи политики по отношение на здравословен и природообразен начин

ID ICO _____ BG	Център за специална образователна подкрепа	
СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВОРЕНИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 23 6 2

на живот. Осъществяването на цялостен подход в духа на принципите за устойчиво развитие ще спомогне за формиране на ценности и нагласи във връзка със зеления преход.

Задълбочаващите се социални неравенства и миграционните процеси в глобален план затрудняват включването на определени групи в образование и активното им участие в пазара на труда. В България са налице социално-икономически, демографски и други бариери пред образоването. Образователната система търси устойчиви и ефективни решения за успешно включване и трайно приобщаване на всяко дете/ученик, независимо от регионалните особености, социално-икономическия статус на семейството и майчиния език. Съществен акцент в тази връзка е необходимостта ЦСОП да осъществява мисията си да обучава, възпитава и социализира учениците и да взаимодейства с родителите им за формиране на положителни нагласи към образованието и за превръщането им в пълноценни участници в образователно-възпитателен и корекционен процес.

Усилията на педагогическия екип следва да се насочат към осигуряването на най-благоприятна образователна среда за всеки ученик в условията на толерантност, уважение към културното многообразие, умения за интеркултурен диалог и недопускане на дискриминация.

Важен показател за формирането на положителна атмосфера в центъра е отношението между учители и ученици, както и между самите ученици. Нарушаването на дисциплината оказва пряко влияние върху постиженията. Мерките за превенция на агресията и тормоза и за недопускане на дискриминация ще съдействат за създаване на сигурна, безопасна и подкрепяща атмосфера в образователните институции.

3. SWOT анализ

Вътрешни фактори

Силни страни:

- Сплотен и висококвалифициран педагогически колективи, с необходимите знания, умения, нагласи и опит в подкрепата за личностно развитие на деца и ученици със СОП и множество увреждания
- Приложена и ефективно управлявана система за управление на качество и самооценка
- Изградена структура от работни групи и комисии за разпределение и делегиране на отговорности;
- Прилагане на иновативни методи и подходи в учебната, възпитателна и терапевтична работа
- Включване на родителите в прекия образователно-възпитателен и корекционен процес
- Създадена е страница в социалните мрежи за комуникация с родители и др

Слаби страни:

- Ограничено капацитет на сградата, което пречи за увеличаване броя на учениците и паралелките, за обособяване на още специализирани кабинети
- Недостатъчно ефективна работа с ЕПЛР в училищата
- Неефективна комуникация и координация, усложнени структури и процеси за осигуряване на допълнителна подкрепа за личностното развитие на учениците със СОП от училища и ДГ, и за насочването им в ЦСОП
- Ниска грамотност и нежелание или отказ от сътрудничество на някои родители, неефикасно преодолявана съпротива
- Обременяване на образователната институция с голям обем писмена работа по създаването на документация, която само затруднява, но не полпомага образователния и терапевтичния процес

Лостове за развитие

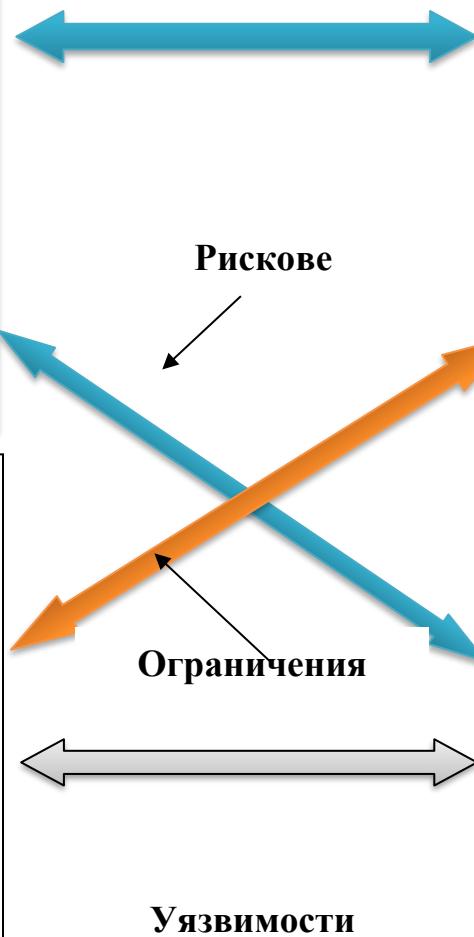
Външни фактори

Възможности:

- Мащабно навлизане при разширяващи се възможности на ИКТ в процеса на образование и в бита на децата и учениците
- Работеща система за повишаване на кариерното развитие и надграждане на знания и умения в педагогически и непедагогически персонал
- Ефективни партньорства между институциите, ЦСОП, училища и ДГ, НПО и социални услуги. Подписани 23 споразумения за сътрудничество
- Подробна нормативна регламентация на дейностите, функциите и отговорностите на субектите на подкрепа за личностно развитие на децата и учениците
- Делегирана заинтересованост от страна на МОН, РУО РЦППРО и местната власт

Заплахи:

- Неравенство, бедност, включително образователна, социално изключване, пасивни жизнени стратегии, загуба на мотивация за образование, тежки увреждания и съпътстващи заболявания на учениците с множество увреждания.
- Негативно въздействие на COVID-19, противоепидемични мерки и ограничения за разпространяването му, водеща до социална изолация
- Все още съществува съпротива по отношение на социализацията на деца и ученици в риск или със специални образователни потребности в училищните общности
- Недостатъчен родителски капацитет за подкрепа на учениците при провеждането на ОРЕС, както и здравословното състояние на ученика, не позволяващо включването му в този процес

ID ICO _____ BG	Център за специална образователна подкрепа	
СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВОРЕНИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 25 6 2

СИЛНИ СТРАНИ	ВЪЗМОЖНОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> • Приложена и ефективно управлявана система за управление на качеството. Осъществява се самооценка за всяка текуща година по всяко едно направление и при пълна обхватност на параметрите, като са определени 8 (осем) работни групи(екипи), в които членуват всички комисии, функциониращи на територията на образователната институция, с цел гарантиране на данни и ефективно управление и ефективно лидерство, в едно с ефективно включване на всички членове на екипа в управлението на институцията. • Изградена структура от работни групи и комисии за разпределение и делегиране на отговорности; Изградена актуализационна структурна последователност, чрез която се управлява елементите по системата в динамика. • Изградена система за повишаване на кариерното развитие и надграждане на знания и умения в педагогическия и непедагогическия персонал. • Утвърдена екипност на различни равнища. Осигурена система за идентификация на рискови параметри и се осъществява скрининг за риск по всяко едно направление. • Осигурени са здравословни и безопасни условия на труд и има изградена екипна структура за гарантиране на сигурност и безопасност на територията на образователната институция. Разработени и се спазват правила, програми, иструктажи, противоепидемични мерки и др. • Педагогическия и непедагогическия персонал работят в здравословна и безопасна среда. Осигурено е медицинско лице; 	<ul style="list-style-type: none"> • Осигуряване на необходимите специалисти и повишаване на педагогически и дигитални компетенции на педагозите за удовлетворяване на нуждите на учениците • Популяризиране и внедряване на собствен педагогически опит и знания в практиката на образователната институция и извън нея. • Предлагане на разнообразни квалификационни форми и споделяне на опит. • Подобряване на ефективността от работата на учителя, подготовката на уроците, прилагането на индивидуалния и диференциран подход. • Прилагане на ефективна и качествена ДПЛР за оптимално развитие на силните страни и способностите, развитие на компенсаторните механизми за преодоляване на уврежданията с цел постигане на успешна социализация и интеграция. • Повишаване инициативността в дейността на Настоятелството. • Повишаване компетентността на родителите при подкрепа на учениците в условията на ОПЕС. Осъществяване на тематични и интерактивни родителски срещи. • Представяне на ДПЛР на ученици със СОП от общеобразователни училища под формата на терапии и занимания по интереси в разнообразни клубни дейности. • Повишаване на квалификацията (посещаване на курсове, тренинги, обучение или самообучение).

ID ICO _____ BG	Център за специална образователна подкрепа	
СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВЕТСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 26 6 2

• Високо квалифициран персонал. Наличие на квалифицирана педагогическа колегия. Умения за презентиране и популяризиране на собствен опит. • Работа с обучаеми от малцинствени групи и социализирането им с другите обучаеми. • Има МТБ съобразена с заложените изисквания. Оборудвани помещения за обучение, терапии, адаптивен спорт за изграждане на полезни умения и възпитание. Създадени са условия за „равен старт“ на всички обучаеми, разнообразни дейност по интереси – д. • Популяризиране, изява и презентиране на творчество и развитието на умения в обучаемите. Провеждане на съвместни уроци, мероприятия – изложби, концерти, базари, и др. • Приобщаване на обучаемите към националните ценности и традиции. Утвърждаване на личностно ориентиран и позитивен подход на възпитание. • Прилагане на иновативни методи и похвати в учебната и възпитателна работа; • Включване на родителите в прекия образователно-възпитателен и терапевтичен процес – чрез участие в екипни срещи, провеждане на “ден на отворени врати“ и др. Налице е добра връзка с местните общински структури. Създадена е страница в социалните мрежи за комуникация с родители и др. желаещи такава на Училищното настоятелство.	• Мотивиране и стимулиране и на родителите към спомоществувателство. • Кандидатстване по различни проекти и програми за финансиране. • На базата на досегашен опит, може да се създават нов тип отношения на сътрудничество със семейството чрез нетрадиционни форми. • Създаване на система за външна изява на обучаеми и учители. • Популяризиране на изявите на обучаеми и учители, чрез изградената система за комуникация на образователната институция. • Създаване система за обмен на информация със заинтересованите страни и образователната институция.

ID ICO _____ BG	Център за специална образователна подкрепа	
СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВОРЕНИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 27 6 2

СЛАБИ СТРАНИ

Неефективна комуникация и координация, усложнени структури и процеси за осигуряване на допълнителна подкрепа за личностното развитие.

Трудности при формиране на подкрепяща мултикултурна образователна среда. Етнокултурното многообразие в съвременната българска образователна система със специфичните етнически, религиозни и езикови измерения. Силно действащите вътрешногрупови норми и натискът на етнокултурните традиции сред уязвими етнически общности и групи.

Липса на учебници за ученици със СОП и множество увреждания.

Недостатъчен медицински персонал за обслужване на учениците в двете сгради.

Заплахи от външна среда, влиянието на COVID – 19 и свързана с него социална изолация.

Недостатъчен капацитет на сградата на центъра за поемане на повече ученици и обособяване на още специализирани кабинети.

Незадоволително равнище на дигиталните умения на част от родителите за осъществяване на ефективен ОРЕС

ЗАПЛАХИ

Родителска незаинтересованост, противоречия, конфликти, напрежение и кризи в семейството, отрицателно въздействие на домашната среда, функционална неграмотност или ниско образование на родителите, непълни семейства. Съпротива по отношение на социализацията на деца и ученици в риск или със специални образователни потребности в училищните общности.

Бюрокрация и формалност при междуинституционалното.

Нереални очаквания на родители спрямо възможностите на учениците с множество увреждания..

Тревожни тенденции, свързани с нарастваща апатия по време на COVID-кризи и изолации;

Миграция на семейства

Намаляване на човешкия ресурс, заради заболеваемост в условията на COVID-19

4. Цели за поддържане на благоприятна среда

1. Да се обединят усилията между родители, учители, местна общност и всички заинтересовани страни, за да се намали пагубното влияние, негативните тенденции, тежестите и заплахите на средата.
2. Да се организират и провеждат кръгли маси с участие на родителите и местната общност за подобряване на средата, в която деца, родители и учители могат да гарантират постигането на поставените стратегически цели за повишаване на качеството и ефективността на образователно-възпитателния и терапевтичен процес, чрез ориентация към личностно-центрирания подход и стимулиране на развитието,

ID ICO _____ BG	Център за специална образователна подкрепа	
СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВОРЕНИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 28 6 2

творческите заложби, интереси, потребности и потенциала на всеки обучаем. Изпълнението на поставените цели се налагат и прилагат като приоритет не само за работещите в образователната институция, но и за родители, и деца/ученици. При прилагането на стратегическата рамка се следи за изпълнение на национално определените цели, като се прилага уникален модел и подход при работа с подрастващите като се определя, наблюдава и измерва следните параметри: Да се измерва удовлетвореност и да се събира периодично обратна връзка, изискванията на заинтересованите страни за достигане на целите по качество, изпълнение на политиката по качество, с взети предвид динамиката и изменението на средата, влияние и въздействие.

За справянето с тези предизвикателства е необходимо всеки български гражданин да бъде образован, знаещ и можещ човек с перспектива за лично и обществено благополучие.

Комплексът от умения, необходими за живот в ХХI век непрекъснато се разширява и динамично се променя. Все по-осезаема става нуждата от социална и емоционална интелигентност. През следващите десет години базовата и функционалната грамотност в областта на четенето, математиката, природните науки и технологии и дигиталните умения трябва да се доразвиват. Заедно с това ще се налага акцент върху свързвашите умения, като критично мислене, изказване на информирано мнение, инициативност, насоченост към решаване на проблеми и умения за работа в екип. Ще нараства търсенето на качества на личността, като етично поведение, любознателност, адаптивност, лидерство, социална отговорност и приемане на различията.

Успехът на личността, както и благополучието на обществата все повече ще се определят от това, в каква степен образованието формира у всеки човек ценности и изгражда ценностно-ориентирано поведение. Все повече се очертава необходимостта от приоритизиране на възпитателната работа, включително за възпитаването на децата и учениците, като достойни граждани на България, Европа и на света. В този процес пряко ангажирани са и родителите и учителите. Прилагането на целенасочени политики за взаимодействие с родителите се очаква да доведе до значително по-добри резултати в образованието, но също така и до формирането на ценности, ориентирани към доброта и толерантност.

Ако искаме сегашните и бъдещите ученици, и тези със СОП да се справят уверено с най-големите предизвикателства в света, е необходима промяна в начина на преподаване и усвояване на знанията и уменията при формиране на ценности и нагласи. За целта се налага преход от преподаване, запаметяване и възпроизвеждане на информация към използване на интерактивни методи, активно взаимодействие между участниците в образователния процес, персонализация на учебното съдържание и ориентация към резултати. **Това са задачи за учителя на ХХI век.** Все по-ясно се очертава необходимостта учителите да са креативни, иновативни и вдъхновяващи. Те трябва да умеят да мотивират младите хора за търсене на нови знания и формиране на изследователски и творчески интереси. Необходимо е учителите да провокират у учениците стремеж към постоянство и професионализъм, развитие и взаимопомощ. Прилагането на тези политики ще повиши качеството на образованието. За постигане на тази цел образователната система трябва да бъде обезпечена с квалифицирани специалисти, които откриват и развиват заложбите и талантите на всяко дете/ученик.

ID ICO _____ BG	Център за специална образователна подкрепа	
СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВЕТСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 29 6 2

От изключителна важност е да променяме средата, изучаваните предметни области и методите на преподаване с темпове, съответстващи или изпреварващи динамиката на променящия се свят.

Дигитализацията и новите технологии, в частност изкуственият интелект, променят света и структурата на професиите. Тази промяна изиска повишаване нивото на цифровите компетентности и фокусиране на образователния процес върху математиката, технологиите и инженерните умения; върху работата с алгоритми, формирането на умения за гъвкавост и адаптивност. Младите хора трябва да имат достъп до качествено образование, свързано с дигиталната трансформация, с акцент върху природните и математическите науки. Така те ще бъдат подгответи гъвкаво да се адаптират към възникващите нови професии. Голяма част от децата, постъпващи днес в училище, ще имат професия, която към момента все още не съществува, докато редица професии изчезват и се заменят с автоматизирани процеси. През следващите 10 години се очаква съществен недостиг на технически кадри с професионално и висше образование. Затова политиките следва да бъдат насочени към привличането на повече ученици в тези професионални направления. Ще бъдат необходими нови професионални умения, прояви на творчество, гъвкавост и мобилност както в рамките на една професия, така и при смяна на професиите. Необходимо е индивидуализиране на придобиването на умения, които са нужни на конкретния човек в професионалната му реализация.

Всички посочени предизвикателства в глобален и в национален план налагат приоритизирането на темата за ученето през целия живот по посока на неговото наследяване с всички инструменти на политиката.

Науката и иновациите се превръщат в основен фактор за намиране на отговори на предизвикателствата пред съвременните общества. Това изиска прояви на творчество и търсене на иновативни решения. Създаването на мрежи от иновативни училища за споделяне и обмяна на опит ще помогне за по-бързото и успешно прилагане на компетентностния подход в обучението и за формирането на ключови умения. Иновациите в методите на преподаване ще спомогнат за по-силна мотивация за учене и за по-осмислено и трайно знание. Кариерното ориентиране на децата/учениците във всички образователни етапи ще подпомогне професионалната им и житейска реализация.

Съществени предизвикателства пред глобалното и пред българското общество са климатичните промени и опазването на околната среда. Това налага необходимостта от разработване и реализиране на подходящи политики по отношение на здравословен и природообразен начин на живот. Осъществяването на цялостен подход в духа на принципите за устойчиво развитие ще спомогне за формиране на ценности и нагласи във връзка със зеления преход.

Задълбочаващите се социални неравенства и миграционните процеси в глобален план затрудняват включването на определени групи в образование и активното им участие в пазара на труда. В България са налице социално-икономически, демографски и други бариери пред образованието. Образователната система търси устойчиви и ефективни решения за успешно включване и трайно приобщаване на всяко дете/ученик, независимо от регионалните особености, социално-икономическият статус на семейството и майчиния език. Съществен акцент в тази връзка е необходимостта ЦСОП - Велинград да осъществява мисията си да обучава, възпитава и социализира учениците със СОП и да взаимодейства с родителите им за формиране на положителни нагласи към образованието и за превръщането им в пълноценни участници в образователния процес.

ID ICO _____ BG	Център за специална образователна подкрепа	
СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВОРСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 30 6 2

Усилията на педагогическия екип в ЦСОП следва да се насочат към осигуряването на най-благоприятна образователна среда за всеки ученик със СОП в условията на толерантност, уважение към културното многообразие, умения за интеркултурен диалог и недопускане на дискриминация.

Важен показател за формирането на положителна атмосфера в центъра е отношението между учители и ученици, както и между самите ученици. В по-голяма част от страните, включително в България, учениците постигат по-високи резултати по четене, ако възприемат учителя си като по-ентусиазиран и с положителна нагласа към областта, която преподава. От друга страна, ученици, които са обект на тормоз, са по-склонни да пропускат учебни дни. Същевременно нередовното посещение на учебни часове води до занизаване на образователните резултати. Нарушаването на дисциплината оказва пряко влияние върху постиженията. Мерките за превенция на агресията и тормоза и за недопускане на дискриминация ще съдействат за създаване на сигурна, безопасна и подкрепяща атмосфера в центъра.

През следващите 10 години е необходимо политиките за качествено приобщаващо образование да бъдат трайно продължавани и надграждани. Особено внимание ще бъде обърнато на пълноценното включване и приобщаване в образователния процес на учениците със специални образователни потребности, от уязвими групи, включително роми, на търсещи или получили международна закрила и мигранти. Ще се акцентира на индивидуалния подход на преподаване и учене, отчитащ индивидуалния напредък на всяко дете/ученик. Ще се прилагат мерки за адаптация и плавен преход от семейна към образователна среда и при преминаване между отделните етапи и степени на предучилищното и училищното образование. От значение ще бъде и сътрудничеството между детските градини, училищата и ЦСОП с държавните и местните органи в социалната и здравната сфера, с образователните медиатори и местните общности.

Всички тези процеси изискват през следващите 10 години да бъдат изпълнявани политики в областта на образоването, обучението и ученето, които позволяват бърза адаптация към външните за средата въздействия и използване в максимална степен на вътрешните за системата фактори.

5. Управление на среда и актуализация по контекст на институцията

Управление на среда и актуализация по контекст на институцията се осъществява чрез ОД_НУР_04 ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА СРЕДАТА / КОНТЕКСТ НА ИНСТИТУЦИЯТА

НОВО Спецификата на приложимост на изградения модел управление на рамката по параметри, създаващи уникалност, се разпределят съотносимо в приоритетните направления определени в стратегическата рамка, към която са предвидени дейности по специфика на среда, заложени в 4 годишния програмен период за изпълнение. Факторите, влияещи на системата и водещи до изменение на рамката от приетите средни норми за страната и заложена функционалност на образователната институция са: демографска криза, малък и недостатъчен капацитет на сградата, индивидуални особености и нужди на деца с множество увреждания. Ресурсите, обезпечаващи прилагането на стратегическата рамка по специфика, са изградени така, че да отговарят на приложените изисквания в нормативна база, заложена в ЗПУО с приложими ДОС и

ID ICO _____ BG СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВОРЕНИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	Център за специална образователна подкрепа СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 31 6 2
--	---	---------------------------

изискванията по приети международни спогодби, свързани с прилагането на качествена образователна услуга. Описани са в МТБ на образователната институция. Има наличен квалифициран и прилагаш иновативни подходи педагогически персонал, има достатъчност на финансовите ресурси, за покриване на изискванията по нормативна база, заложена в ЗПУО с приложими ДОС.

Възможностите за приложимост и допустимост при изменения на параметрите в динамична среда са: взаимозаменяемост на персонала, създаден резервен «Спешно екипен» състав, покриващ липси човешки, материален и финансов план, като чрез този формат се осигурява гъвкавост по отношение на негативни влияния, свързани с финансови средства при изпълнение на дейност и инцидентни състояния на средата и други, чрез помощ от Настоятелство при ЦСОП-Велинград, родителски активи, екипен състав от учител при управление на ситуации в рисък, кризи и промени, изградена процедура за сформиране на щаб и др. Управляват се чрез създадената система за управление.

Спецификата при управление се залага в разработената система по управление и разработения Регламент за устойчивост, Концепция за устойчиво развитие.

За обезпечаване на информираността на заинтересованите страни по отношение на сигурност, безопасност и работа по специфика се прилага към родители и учители периодичен инструктаж, раздел описващ актуализации по планове, процеси и изисквания на специфика на функциониране. Всеки проведен инструктаж се вписва в Протокола от родителска среща или форма на информираност към заинтересованото лице. Измерването на постигнатата резултатност се прилага в годишния доклад от проведен вътрешен одит от Комисията по управление на качеството, като се приема на ПС.

В **Правилник за устройството и дейността на ЦСОП-Велинград**, са описани правата, задълженията и отговорностите на заинтересованите страни по отношение на спазване политики и изисквания на функциониране по специфика на среда. В началото на годината се подписва от всеки запознат родител, бланка «Информирано съгласие» за проведенния инструктаж по правила и политики. Всеки учител подписва бланка «Информирано съгласие» по отношение на права, политики, планове и графици за работа.

За гарантиране на ефективно управление, се прилага управление на рисък по специфика на среда, в едно с възможностите за реакция при негативни външни, вътрешни влияния и влияния на взаимно изменящи се фактори. Управлението на рисковите параметри в динамика се извършва чрез системата за управление на качество в раздел за одит, възложен на Работна група "Управление на институцията", работна група "Сигурност и безопасност" и Работна група «Устойчивост». Рамката за управление на параметрите по специфика на среда и специфика на функциониране е заложена в раздел, определящ параметрите за устойчивост, като документът по устойчивост става неразделна част от настоящата стратегия за развитие и се изменя с решение на ПС. Отговорник за наблюдение измерване и анализ на параметрите е Комисия по управление на качеството, с приетата отговорност за контрол, управление и прилагане на изменения при необходимост в гъвкав и динамичен режим от управленския състав на институцията.

ID ICO _____ BG	Център за специална образователна подкрепа	
СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВОРЕНИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 32 6 2

6. Управление на рисък. Управление на състояния водещи до рисък, кризи и непредвидени промени.

По специфика на средата в ЦСОП-Велинград въпросите по управление на риска се свързват със създаване на безопасна учебна среда за учители и ученици, а също и с проблемите на ученическото здраве. Заложена е адаптирана управленска рамка, с включени направления, съобразени с влиянието на негативните параметри, при управление на всички рискови фактори, обусловени от външни, вътрешни и взаимосвързани тежести и влияния. Прилагат се подходи в цялостната дейност, като са предвидени дейности и политики, включващи целия екип в управлението на институцията, чрез които се гарантира постигане на заложените цели, в съответствие с държавните образователни стандарти. Проследяват се всички процеси и елементи. Основна цел на тази управленска структура, следяща параметрите в динамика, е да се гарантира устойчивост на резултатите, осигуряване и гарантиране на положителна среда на функциониране, и възможност за прилагане на ефективни управленски и иновативни политики, водещи до качество на образователната услуга. Създадена е бърза адаптивна процедура за управление и идентифициране на рисковите и негативните фактори. Работи се основно превантивно, като целта е да не се допуска работа в режим на криза. Динамичното наблюдение на рисковите елементи по специфика на среда се управлява чрез проследяването на всички процеси, регламентирани в системата за управление на качеството, функционираща и внедрена в образователната институция.

Общи проблеми:

- Осъществяване на учебно – образователен процес в режим на криза, създадена от пандемичната обстановка Ковид - 19
- Продължаващо задълбочаване на неблагоприятните демографски тенденции и засилване на негативните им ефекти върху образователната система;
- Предаване на неграмотността и на неравностойното социалноикономическо положение между поколенията и отрицателните им въздействия върху ефективността на включването в образование;
- Консервативни обществени нагласи и ограничена подкрепа за изпреварващи промени в сферата на образоването в съответствие с развитието на технологиите и обществото;.

Трудности за персонализация на обучението в зависимост от потребностите и интересите на отделното дете и за работа в мултикультурна среда;

Специфични проблеми с възможност за достигане на високи нива на рисък:

- Малката сграда, затрудняваща структуриране на учебното пространство според индивидуалните особености на учениците;
- Наличие в класната стая на ученици с различни диагноза и разнообразни потребности и възможности, затрудняващи работата в екип;
- Комуникативните и говорните нарушения, обучителните трудности и др. особености на учениците с множество увреждания ограничават избора на иновации, обучителни платформи и др., изискват определена специфика при избора на методики, форми и средства на обучение, което налага изготвяне на индивидуални такива за всяко дете от специалист.
- Суперобриждането/неглижирането на ученик с увреждане от страна на родителите затруднява постигането на устойчиви резултати и изиска по-тясна връзка ученик-родител-учител и специалист.

ID ICO _____ BG	Център за специална образователна подкрепа	
СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВОРСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 33 6 2

- Трудности при редуциране на училищните учебни планове и програми спрямо индивидуалните особености на учениците със СОП и множество увреждания, като по-голямата част от съдържанието на учебните програми не може да бъде усвоена от учениците с ниско ниво на функциониране. Индивидуалността на потребностите и особеностите на всеки един ученик с множество увреждания в смесената паралелка, изисква изготвяне на голям брой индивидуални учебни и терапевтични планове, програми и друга документация, която утежнява работата на специалиста.

7. Устойчивост на резултатността

За гарантиране на устойчива резултатност, ефективна работа и удовлетвореност на заинтересованите страни е изградена Стратегия за интегрирано развитие, съобразена с изискванията по специфика на среда и изградената от ЦСОП-Велинград Концепция за развитие.

Механизъм за взаимодействие между участниците в образователния процес. Съгласно чл. 174 то ЗПУО институциите в система на предучилищното и училищното образование осигуряват подкрепа на личностно развитие на децата и учениците съвместно с държавните и местните органи и структури и доставчиците на социални услуги. С цел изграждане на позитивен организационен климат и създаване на условия за сътрудничество, ефективна комуникация и отношения между всички участници в процеса на образование, ЦСОП-Велинград разработи и предложи на всички заинтересовани страни Споразумение за сътрудничество, с приложени „Алгоритъм за взаимодействие между институции в СПУО и дирекциите „Социално подпомагане“ по отношение осигуряването на подкрепата за личностно развитие на децата и учениците“ и План за неговото прилагане. Планът за прилагане на Алгоритъма за взаимодействие в системата за предучилищното и училищното образование и дирекциите „Социално подпомагане“ по отношение осигуряването на подкрепата на личностно развитие на децата и учениците, както и Споразумението за сътрудничество са приети на ПС, утвърдени със заповед на Директора и подписани от всички заинтересовани страни.

В Стратегията и Вътрешните правила за дейността на ЦСОП, в програмите и политиките в центъра са разписани мерките за създаване на условия и предпоставки за отговорно участие на семейството и заинтересованите страни в живота на образователната институция.

Във всяка паралелка е разписан ОД_СР_08_09-01 Механизъм за взаимодействие със заинтересованите страни и родителите, с конкретна тема, разработена по месеци.

8. Работа със заинтересовани страни

За осъществяване на добри практики на взаимодействие между образователната институция и заинтересованите страни, като общност, както и с всички външни и вътрешни звена е изградена Коммуникационна политика, с приложен План и график, с предвидена ресурсна обезпеченост, организирана работна група, която отговаря, следи, наблюдава, измерва, анализира и докладва на Педагогически съвет, дали са в

ID ICO _____ BG	Център за специална образователна подкрепа	
СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВОРЕНИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 34 6 2

съответствие параметрите, заложени в дейности и изпълнен ли е плана по заложените изисквания, описани в Комуникационна политика и приложени, както следва:

запознаване на родителите с организацията на образователния процес и на подкрепата за личностно развитие, както и с конкретни начини за подкрепа на самоподготовката на децата им;

консултиране на родителите за усвояване на различни похвати на работа и общуване и за подкрепа на социалното включване на децата им, както и за използване на специализирана литература;

информиране на родителите за използването на различни видове терапия - арттерапия, музикотерапия, кинезитерапия, ерготерапия, сензорна стимулация и други, като част от допълнителната подкрепа за личностно развитие на децата им;

консултиране на учениците със специални образователни потребности и техните родители за възможностите за професионално обучение и за последваща професионална реализация;

координиране с екипите за подкрепа за личностно развитие и с регионалните екипи за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците със специални образователни потребности на дейностите, свързани с оценката на индивидуалните потребности на децата и учениците за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие;

координиране с екипите за подкрепа за личностно развитие в детските градини и училищата на изпълнението на плановете за подкрепа, индивидуалните учебни планове и индивидуалните учебни програми на децата и учениците със специални образователни потребности, които се обучават в центровете;

организиране и координиране на екипни срещи и съвместни дейности с екипите за подкрепа за личностно развитие на деца и ученици със специални образователни потребности от детските градини и училищата;

развиване на разнообразни форми на сътрудничество с институции, с физически лица и с юридически лица с нестопанска цел за подпомагане предоставянето на подкрепа за личностно развитие и на социалното включване на децата и учениците със специални образователни потребности.

предоставяне на информация, свързана с процесите в образователната институция и изискванията за информираност и каналите за комуникация със заинтересованите лица по съответния процес;

изграждане на канали за информираност по направление, дейности, промени, кризи, рисък, изменения в системата и оказване на подкрепа от и към дадено заинтересовано лице;

информираност по отношение работата с външни звена, проекти, обработване на запитвания, договори или поръчки, включително техните изменения;

получаване на обратна информация от всички заинтересовани лица, свързана с образователния процес, включително коригиращи дейности и препоръки;

ID ICO _____ BG	Център за специална образователна подкрепа	
СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВОРЕСВАНЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 35 6 2

създаване на специфични изисквания за налагане на режим на комуникация, свързани с действия при извънредни ситуации, ако е приложимо. Заинтересованите страни могат да получат информация за предоставяните от ЦСОП дейности от създадените комуникационни канали описани в Коммуникационната политика.

ЦСОП-Велинград подписа споразумения с 22 институции, заинтересовани страни за изпълнение на Алгоритъма за взаимодействие между институциите в ЗПУО.

Ежегодно на тържествена церемония директорът връчва грамоти и награди на родителите и заинтересованите страни, като НПО, дарителски фондове и други лица, за приносът им в развитието на образователната институция и включването им в дейности на ЦСОП;

Изградена е система за награждаване постиженията на децата/учениците;

Изградена е система за екипност, сътрудничество и информираност между учители в училища, специалисти в ЦСОП, родители и др. заинтересовани страни по отношение на личностно развитие, индивидуална работа и индивидуални учебни и терапевтични планове и планове за подкрепа;

Изградена е система за обмен и създаване на партньорски взаимоотношения между ЦСОП, други образователни институции и НПО в общините Велинград и Ракитово, както и такива на територията на цялата страна;

Поздравителни адреси до родителите по повод всички национални и християнски празници;

Покани за присъствие на тържества и празници в центъра;

Провеждане на съвместни извънкласни и извънучилищни дейности, мероприятия и уроци с учениците от училища и ДГ. Сътрудничество с ЕПЛР и учители от училища, в които са записани учениците от ЦСОП, с координатори, периодично провеждане на екипни срещи.

Привличане на родителите за активно участие в дейностите в центъра, в обучението и терапиите на учениците, в екипните срещи.

Мониторинг: Изградена е система за събиране на обратни връзки, препоръки и насоки за подобряване на работата в образователната институция, изработени анкети за проучване на родителското мнение и заинтересованите страни по различни въпроси и измерване на удовлетвореност по области и критерии, заложени в системата за управление на качеството;

Ежемесечно учителите публикуват статии за дейностите в ЦСОП, възпитанието на децата/учениците, техните постижения и успехи, инновации в обучението, интересни уроци, методи, похвати и др. събития във Фейсбук-групата на ЦСОП-Велинград, на сайта на образователната институция, на родителските табла, в медиите и др.;

Сайт – детайлно представяне на устройството и дейността на образователната институция;

„Кът за родители“ – представяне на всички отличия и награди, поздравителни адреси от различни институции за образователната институция;

Приложени са информационни табла на всеки вход, достъпен до родителите и заинтересованите страни;

Изградени са кътове по интереси, чрез които заинтересованите получават нагледно информацията за вида и начина на възпитание и социализация на децата;

ID ICO _____ BG	Център за специална образователна подкрепа	
СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВОРЕСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 36 6 2

Изградени са кътове, в които заинтересованите страни се информират по отношение постиженията и общата резултатност на обучаемите;

Изградена е среда за приемане на проведени иновативни подходи и методи на обучение, възпитание, социализация от заинтересованите страни;

Изградена е среда за информираност по отношение на политики, правила, механизми, личностно развитие и цялостния подход на управление в институцията и са регламентирани каналите за комуникация;

Изградена е политика свързана с превенция на тормоза и насилието;

Изградена е информираност по отношение на приложената политика по наставничество, приемственост и устойчиви резултати на база изисквания за кариерно развитие;

Изградена е информираност по отношение на здравно, гражданско, екологично, интеркултурно и приобщаващо образование;

Изградена е система за взаимодействие и политики на информираност по отношение на механизъм за обхват и програма за превенция на ранното напускане на образователната среда;

Изградени са правила и политики по отношение на жалби, сигнали и препоръки, включително и устни и анонимни такива, касаещи случай на насилие;

Изградени са механизми за управление на конфликти между учители, родители и деца, като се следи за стриктното прилагане на Етичния кодекс;

Изградени са устойчиви канали за комуникация и обмен на информация между звената, гарантиращи истинност на информацията, като се следи за функционалност, сигурност и приложимост на данните;

Въведени поредица от дейности по интереси извън ДОС;

Ежегодно провеждане на екскурзии;

Постоянни изложби на детско и семейно творчество не само в сградата на образователната институция и извън нея;

Информационните табла за родителите с различни постоянни рубрики, свързани с безопасност, сигурност, оказване на подкрепа, здравни съвети и допълнителни форми на подкрепа и общо взаимодействие, спомагащо развитието на децата са поддържани системно и професионално;

Изградена е среда за информираност по отношение на рискове, кризи и промени;

Изградени са канали за комуникация и получаване на подкрепа по отношение личностното развитие на децата и необходимостта от прилагане на индивидуален подход, като се наблюдава в динамика нивото на достигната резултатност и своевременното информиране на родители, заинтересовани и работещи с обучаемия за неговото развитие;

Изградена е система за информираност на заинтересованите страни по отношение на План – процеси и работата на Комисиите, функциониращи на територията на образователната институция;

Информация по отношение на работно време, часовете за консултации и допълнителни занимания на педагогическия състав, времевия график свързан с дейности, възложени отговорности по заложените цели и очаквани резултати.

ID ICO _____ BG СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВОРЕНИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	Център за специална образователна подкрепа СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 37 6 2
--	---	---------------------------

Поставени за изпълнение дългосрочни цели за достигане до устойчива резултатност и покриване на изисквания обучаемите да бъдат:

- обучавани и възпитавани в здравословна, безопасна и сигурна среда, зачитани като равноправни участници в образователния процес; получаващи качествена допълнителна подкрепа за личностно развитие;
- участват в проектни дейности;
- поощрявани с морални и материални награди;
- здравословен режим, отид и рехабилитация.

Грижата за здравето се осигурява и чрез участие в програми за здравно образование и за здравословен начин на живот, осигурено е медицинско лице и медицински кабинет;

Обучаемите се възпитават, социализират и обучават по стандарти, приети с наредба на министъра на здравеопазването и министъра на образованието и науката, както и програмна система, изработена от педагозите в образователната институция, съобразно с ЗПУО, с приложими ДОС;

Предвидени са разнообразни рехабилитационни и терапевтични занимания - арттерапия, хидротерапия, хипотерапия, трудотерапия, кинезитерапия, грънчарство, адаптивен спорт, посещения в музеи, образователни разходки, клубове по интереси, съвместни мероприятия с учениците от училища, в които са записани децата от центъра. Осигурено е хранене и извозване на учениците.

Учителите спазват Етичния кодекс на общността, като зачитат правата и достойнството на обучаемите и всички заинтересованите страни, като си сътрудничат и си партнират със заинтересованите страни;

Изграден е широко обхватен Етичен кодекс на образователната общност ОД_СР_19_02-01, който регламентира етиката и културата на взаимоотношения между всички заинтересованите страни и в съответствие със средата за функциониране.

Персонални принципи при работа със заинтересованите лица за гарантиране на устойчиви резултати:

Учителите:

определят методите и средствата за провеждане на образователно-възпитателния и корекционния процес, съобразно принципите и целите, определени в ЗПУО;

повишават квалификацията си;

осъществяват обучение и възпитание на децата в съответствие с държавните образователни стандарти;

опазват живота и здравето на децата по време на образователния процес и на други дейности, организирани от институцията;

Родителите:

сътрудничеството и взаимодействието между родителите и образователната институция се осъществяват чрез индивидуални консултации, родителски срещи, обучения, както и всеки път, когато конкретна ситуация или поведение на обучаемия го прави необходимо.

ID ICO _____ BG	Център за специална образователна подкрепа	
СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВЕТСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 38 6 2

родителите са участници и партньори в учебно-възпитателния, корекционния и терапевтичния процес, заедно с обучаемите, учителите, директора и другите педагогически специалисти.

участват в тренинги и консултации по въпроси, свързани с образоването, терапии и личностното развитие на децата им;

участват в процеса на изграждане на навици за самоподготовка, като част от изграждането на умения за учене през целия живот;

Родителите са първите и най-влиятелните педагози за обучаемия и най-влиятелните хора в живота им. Те имат най- пряка отговорност и участие при подготовката на самия обучаем.

Цели за съвместно сътрудничество между ЦСОП-Велинград и родителите:

Повишаване на доверието в образователната система.

Активно участие на родителите за успешна адаптация и социализация на детето, както и в процеса за допълнителна подкрепа на личностното развитие на децата. Разработване на програми за участие на родителите в терапевтичните и рехабилитационните дейности, които се осъществяват с децата и учениците.

Създаване на условия за детското развитие и подготовката на децата за следваща образователна степен. Коригиране и компенсиране на затрудненията на децата и учениците за постигане на очакваните резултати от обучението; Осъществяване на групова и/или индивидуална терапия и рехабилитация (психологическа подкрепа, логопедична подкрепа, арттерапия, кинезитерапия, ерготерапия и други) и на занимания по интереси (ателиета по интереси, музикални занимания, спортни занимания и други) като част от подкрепата за личностно развитие за оптимално развитие на силните страни и способностите на децата и учениците;

Разбиране, подкрепа и споделена отговорност между образователната институция и семейството, формиране на положително отношение към институцията и мотивация за учене.

Съвместна работа за разбиране на ученето като ценност.

Разпределение на правата, задълженията и отговорностите между центъра и семейството за постигане на стратегическите цели и приоритетите на политиката за учене през целия живот.

Сътрудничеството и взаимодействието между заинтересованите страни се осъществява чрез различни форми, обединени в две групи: индивидуални и групови форми на работа.

Индивидуални форми на сътрудничество:

- индивидуален разговор /среща/ между учител и родител;
- индивидуална консултация;
- съобщения /устни; писмени/.

Групови форми на сътрудничество:

- родителска среща;
- тренинг и т.н.;

ID ICO _____ BG	Център за специална образователна подкрепа	
СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВОРСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 39 6 2

Други форми на сътрудничество:

- участие на родителя в образователно-възпитателния и корекционен процес;
- информационни табла за родители;

Сътрудничество и взаимодействие се осъществява и в случай, когато конкретната ситуация или поведение на обучаемия го прави необходимо / чл. 208, ал.1 от ЗПУО/.

Всички участници в приобщаващо образование осъществяват взаимодействие на основата на партньорски взаимоотношения за постигане стратегическите цели на образователната институция. Формите на сътрудничество се определят съвместно от директорите, учителите, други педагогически специалисти и родителите. План – график за взаимодействие между участниците в образователния процес и всички заинтересовани страни се приема на Педагогически съвет за всяка календарна година.

Центрът разработва програми за участие на родителите при осъществяването на специалната образователна подкрепа на децата и учениците:

В Стратегията и Правилника за устройството и дейността на ЦСОП-Велинград, са разписани мерките за създаване на условия и предпоставки за отговорно участие на семейството и общността в живота на образователната институция.

Във всяка от паралелките е разписан Од_СР_08_09-01 Механизъм за взаимодействие с родителите, с конкретна тема, разработена по месеци.

V. ВИЗИЯ. МИСИЯ. ЦЕННОСТИ. ПРИОРИТЕТИ

Приобщаващото образование е процес на осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всяко дете или ученик и на разнообразието от потребности на всички деца и ученици чрез активиране и включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето и научаването и към създаване на възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота на общността.

1. Визия на Образователната институция

Утвърждаване на ЦСОП – Велинград, като съвременна образователна институция, с непрекъснато обновяваща се материална база и постоянно усъвършенстване на професионализма на учителите, с иновативни технологии и интерактивни методи на преподаване, с обособена общност от съмишленици-учители и родители, проявяващи толерантност, загриженост и зачитане на човешките ценности, която ангажира, подпомага и стимулира обучаемите да получат образование, съответстващо на техните индивидуални потребности за постигане на пълноценен и самостоятелен живот.

2. Мисия на Образователната институция:

ID ICO _____ BG	Център за специална образователна подкрепа	
СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВОРСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 40 6 2

Да подкрепя и вярва в потенциалните възможности на всяко дете. Всяко дете е обучаемо;

Да създава благоприятна, позитивна и разнообразна среда за развитие на учениците със СОП и множество увреждания, внедряване и утвърждаване на работещи образователни политики;

Да мотивира учителите да реализират в най-висока степен уменията си;

Да стимулира и убеждава родителите и обществеността, че образователната институция е значима и необходима среда за пълноценното развитие на децата със СОП и с множество увреждания;

Да формира умения за учене през целия живот, чрез предоставяне на образователна услуга, отговаряща на европейските критерии и изисквания за качествено образование;

Да осигури равен достъп и подкрепа за развитие и приобщаване в системата на предучилищното образование на обучаемите като предпоставка за равноправна и пълноценна личностна реализация;

Да осигурява качественото образование, даващо възможност на обучаемите да се развиват като отговорни, грижовни и активни членове на обществото. То запазва и развива таланта на всяко дете, така че да живее пълноценно, да придобива с радост нови знания и умения и да израства като самостоятелна, мислеща и социално отговорна личност.

3. ЦЕННОСТ НА СТРАТЕГИЯТА

Осигурява благоприятна среда за постигане на максимално възможно ниво на адаптивност и самостоятелност на нашите ученици .

Осигурява равен достъп до качествено образование и приобщаване на всеки ученик със СОП;

Осигурява равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на образователни политики;

Осигурява запазване и развитие на българската образователна традиция;

Осигурява хуманизъм, толерантност и приемане на различия между участниците в образователния процес;

Осигурява съхраняване на културното многообразие и приобщаване, чрез българския език;

Осигурява иновативност и ефективност в педагогическите, терапевтичните практики и в организацията на образователния процес според нуждите и възможностите на учениците;

Осигурява прозрачност на управлението и предвидимост на резултатите.

4. ПРИОРИТЕТНИ ОБЛАСТИ:

В резултат на SWOT-анализа са определени 8 приоритетни области на база Национална стратегическа рамка(2021-2030) и следните приоритети на база характеристика на средата за развитието на ЦСОП до 2024 година. Същите обхващат всички значими предизвикателства в системата на приобщаващо образование при работа с учениците със СОП в съответствие с определените области на политиките.

ID ICO _____ BG СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВОРЕНИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	Център за специална образователна подкрепа СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 41 6 2
--	---	---------------------------

1. Компетентности и таланти
  2. Мотивирани и креативни учители
  3. Сплетени училищни общности и системна работа с родителите
  4. Ефективно включване, трайно приобщаване и образователна интеграция
  5. Образователни иновации, дигитална трансформация и устойчиво развитие
  6. Реализация в професиите на настоящето и бъдещето
  7. Учене през целия живот
  8. Ефикасно управление и участие в мрежи
  9. Удовлетворяване на специфичните образователни потребности на учениците със СОП
  10. Повишаване на качеството в образователната институция и ефективност на образователно-възпитателния и корекционния процес.
- Прилагане на ИКТ и иновации. Устойчивост на резултатите
11. Повишаване ефективността на работа със заинтересовани страни.
  12. Осигуряване на подкрепяща, сигурна и безопасна среда за обучаеми и учителите в ЦСОП-Велинград.

VI ПРИНЦИПИ НА СТРАТЕГИЧЕСКО ПЛАНИРАНЕ, ИЗПЪЛНЕНИЕ, УПРАВЛЕНИЕ

СТРАТЕГИЧЕСКОТО ПЛАНИРАНЕ И УПРАВЛЕНИЕТО НА СТРАТЕГИЧЕСКОТО ИЗПЪЛНЕНИЕ СЕ ОСЪЩЕСТВЯВАТ В СЪОТВОРЕНИЕ СЪС СЛЕДНИТЕ ПРИНЦИПИ:

- 1. Законосъобразност** – съответствие на целите и предлаганите мерки със законовите и подзаконови нормативни актове. Гарантиране на правото на всяко дете и ученик на достъп до детска градина или училище **най-близо до неговото местоживее** и на правото му на качествено образование.
- 2. Гарантиране** на достъпа на всяко дете или ученик до подкрепа за личностно развитие в зависимост от неговите индивидуални потребности с оглед възможността за възникване на затруднения в процеса на обучението и приобщаването и на необходимостта от подходяща подкрепа.
- 3. Равнопоставеност** и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищно и училищно образование, гаранции за които са създадените условия за обучение на всички деца и ученици заедно, независимо от трудностите и различията.
- 4. Кохерентност** – осигуряване на координираност и взаимна обвързаност на предлаганите политики и мерки при сътрудничество на всички заинтересовани страни, участници в процеса на приобщаващото образование - детската градина, училището, центърът за подкрепа за личностно развитие, детето, ученикът, семейството и общността;
- 5. Партийорство** – Изграждането на позитивен организационен климат, създаване на условия за сътрудничество, ефективна комуникация и отношения на загриженост между всички участници в процеса на образование. Намаляване на влиянието на социалните

ID ICO _____ BG	Център за специална образователна подкрепа	
СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВОРЕНИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 42 6 2

неравенства върху ученето и върху участието на децата и учениците в дейността на детската градина или училището; нетърпимост към дискриминиращите нагласи и поведение и подготовка на децата и учениците за живот в приобщаващо общество;

6. Приемане и зачитане на уникалността на всяко дете и ученик - индивидуалните потребности и възможности, личностните качества, знанията, уменията и интересите. Прилагане на **диференциирани педагогически подходи** в съответствие с интересите и стимулиращи мотивацията на детето и на ученика.

7. Прозрачност и популяризиране на мерките и резултатите – значимостта на проблема предполага висока степен на информираност на обществото.

8. Приемственост – осигуряване на непрекъснато действие на стратегията, независимо от управленски или други социални промени и гарантиране на постоянство в усилията и политиките за изпълнение на приетите цели и целеви показатели.

9. Устойчивост на резултатите – осигуряване на трайно и дългосрочно въздействие на постигнатите резултати.

10. Своевременност – осигуряване на позитивна дисциплина, мерки и подходи, гарантиращи изслушване на детето и ученика, осъзнаване на причините за проблемното му поведение и предоставяне на възможност за усвояване на добри поведенчески модели спрямо себе си и останалите; осигуряване на навременни адекватни мерки за неутрализиране на рискове от преждевременно напускане на училище.

11. Отчетност, мониторинг и контрол – постигане на по-висока степен на ефективност.

12. Иновативност – създаване на нови и интензивни мерки и подходи за пълна интеграция на отпадналите от училище.

13. Гъвкавост и динамичност на процеса на приобщаващото образование съобразно потребностите на децата и учениците и в зависимост от спецификата на обществения живот.

VII. ГЛОБАЛНА ЦЕЛ:

ЦСОП - Велинград да функционира като ключова, притегателна образователна институция, в която се осъществява качествена психолого – педагогическа подкрепа, разнообразни терапевтична дейност и професионално образование на ученици със специални образователни потребности и множество увреждания. Консултиране и подкрепа на родителите на тези деца и на учителите, които работят с учениците със СОП.

VIII. СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ ПО ПРИОРИТЕТНИ ОБЛАСТИ/ПОДЦЕЛИ/МЕРКИ/ИНДИКАТОРИ/РЕСУРСИ

ПРИОРИТЕТНИ ОБЛАСТИ ПО НАЦИОНАЛНА РАМКА

ПРИОРИТЕТ 1. КОМПЕТЕНТНОСТИ И ТАЛАНТИ.

ID ICO _____ BG	Център за специална образователна подкрепа		
СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВОРЕЦВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 43 6 2	

Цели 1.1. Обучение, ориентирано към формиране и развитие на ключовите компетентности и на умения за живот и работа през ХХІ век						
Подцели	Действия/мерки	Индикатори	Ресурс	Срокове	Отговорници	
1	ПЛАН ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СТРАТЕГИЯ					6
	2	3	4	5		
1.1.1. Възпитание в ценности; 1.1.2. Развитие на способностите и талантите. 1.1.3. Осигуряване на съвременна образователна среда, която да гарантира единен подход при прилагането на ключови компетентности в сферата на приобщаващо образование, 1.1.4. Създаване и използване на разбираеми, атрактивни и съвременни средства за постигане на очакваните резултати от обучението - познавателни книжки, учебници, учебни помагала, достъп до електронно четими учебници, електронни ресурси, подпомагащи придобиването на необходимите компетентности и стимулиращи развитието на личностни, социални и	1.1.1. Приобщаване към европейските и общочовешките ценности. 1.1.2. Личностноцентриран учебно-възпитателен и корекционен процес Участие в НСК, НКИИД 1.1.3. Структуриране на учебното пространство, компетентностен подход 1.1.4. Планиране и структуриране на урочната дейност в съответствие с индивидуалните потребности на учениците с използване на ИКТ ресурс, обучителни системи и богат илюстративен, дидактичен и нагледен материал	Брой проведени мероприятия. Брой участници. Брой клубове, ателиета, участия, награди, постижения. Учебни кътове, ИУпрограми, Конспект на урока, брой е-уроци, работни листове, Разработени помагала и методически ръководства	Бюджет на институцията. Проектна дейност. Човешки ресурс. Бюджет на институцията. Проектна дейност Бюджет на институцията. Проектна дейност. Човешки ресурс	2021-2024г. 2021-2024г. 2021-2024г	Комисии, педагогически персонал. Комисии, педагогически персонал. Учители, терапевти Учители, терапевти, Комисии	

ID ICO _____ BG	Център за специална образователна подкрепа		
СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВОРСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ		Код в СУК: СР 44 6 2

граждански умения и на емоционална интелигентност;					
Цел 1.2. Възпитание в ценности					
1	2	3	4	5	6
1.2.1. Реализиране на инициативи за съхраняване и утвърждаване на българската национална идентичност и популяризиране на българския език, традиции и култура; 1.2.2. Обучение, насочено към приобщаване към европейските и общочовешките ценности; 1.2.3. Системно взаимодействие с родителите за формиране на ценности у децата/учениците	Участие в НКИИД, мероприятия, инициативи. Честване на празници. Съвместни дейности, междуинституционални партньорства и родителско участие Участие в общеевропейски инициативи, международни дни, акции Действащи програми за информиране и привличане на родителите в дейността на ЦСОП, съвместни мероприятия	Брой проведени мероприятия, брой участници, родителска активност Брой участия, плакати, изложби, рисунки и др. Протоколи от екипни срещи, родителски срещи, обратна връзка	Бюджет на институцията, програми и политики в ЦСОП Бюджет на институция Бюджет на институцията, програми и политики	2021-2024 2021-2024 2021-2024	Педагогически персонал, комисии Коимисия по ИИД, учители ЦДО, класни ръководители КЕ, комисии, кл. ръководители
Цел. 1.3. Развитие на способностите и талантите					
1.3.1. Разширяване на спектъра от занимания по интереси, насочени към развитието на личностни и междуличностни умения;	Честване на празници, съвместни мероприятия, ЦОУД, разработване на проектни предложения към ЦОИДУЕМ, съвместни мероприятия. НКИД, НСК	Брой проведени мероприятия, брой участници, реализирани проекти	Налични ресурси, проектна дейност, политики и програми.	2021-2024	Комисии, терапевти, учители ЦДО
1.3.2. Подкрепа за участие в изяви, конкурси, състезания на		Реализирани програми по ИИД, по			

ID ICO _____ BG СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВЕТСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	Център за специална образователна подкрепа СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 45 6 2
---	---	---------------------------

местно, регионално, национално и международно ниво в областта на изкуствата и адаптивен спорт;	Осъществяване на извънкласни дейности по утвърдени програми и планове, с партньорство на родители, доброволци, НПО и др. заинтересовани страни	Годишен план, дейности по програми за работа с родители, със заинтересовани страни, удовлетворени потребности	Налични ресурси, проектна дейност, политики и програми	2021-2024	Комисия по ИИД, терапевти, учители ЦДО
--	--	---	--	-----------	--

ПРИОРИТЕТ 2. МОТИВИРАНИ И КРЕАТИВНИ УЧИТЕЛИ.

Цел.2.1.Повишаване на привлекателността и престижа на учителската професия и обезпечаване на системата на образоването в дългосрочен план с учители във всички образователни институции и по всички дисциплини;

1	2	3	4	5	6
2.2.1 Осигуряване на достъп до необходимите човешки, информационни и материални ресурси чрез социално отговорни стратегически партньорства в местните общности	Разработване на мерки за повишаване на качеството в ЦСОП, Концепция за устойчиво развитие и регламент за устойчивост. Осъществяване на Политика за управление на качество. Провеждане на самооценка. Добро управление на институцията. Мониторинг за изпълнението	Брой приложени и внедрени инструменти и стандарти за управление на качеството в институциите.Степен на удовлетвореност на заинтересовани страни	Човешки ресурси Информационни ресурси Материални ресурси, брой Партньорства и споразумения	2021-2024	КК, директор, ЗДУД

Цел.2.2.Развитие на компетентностите в съответствие с променящата се роля на учителя.

1	2	3	4	5	6
---	---	---	---	---	---

ID ICO _____ BG СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВОРЕНИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	Центрър за специална образователна подкрепа СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 46 6 2
--	--	---------------------------

2.2.1.Развитие на дигиталните компетентности на педагогическите специалисти за прилагане на новите технологии, за облачни ИКТ услуги, за иновативни дигитални методи за преподаване, за интегриране на дигиталната медийна грамотност в обучението по всички учебни предмети и др.; 2.2.2.Създаване на условия за изграждане на мрежи от училищни екипи, включващи педагогически и непедагогически специалисти и създаване на професионални общности за споделяне на добри практики; 2.2.3.Развиване на компетентностите на педагогическите специалисти за работа с ученици със специални образователни потребности и в мултикултурна среда; 2.2.4.Развиване на компетентностите на педагогическите специалисти за ефективно взаимодействие с родителите и другите заинтересовани страни;	2.2.1.Осъществяване на дейностите по плана за личностно развитие на педагогическия специалист и планираните дейности по стратегическата рамка, както и заложени такива в плана за повишаване на квалификацията в ЦСОП 2.2.2. Работа на КЕ в съответствие с НПО и утвърден график. Обмяна на опит между партниращи организации. Проведена оценка, анализ на удовлетвореността на заинтересованите страни Участие в планираните квалификационни дейности. Очертаване на профила на компетентностите според длъжностните характеристики, провеждане на самооценяване и личностно планиране Провеждане и участие в съвместни квалификационни курсове по програми за	Получени сертификати, брой инвестиции в квалификационните дейности. Прилагане на ИКТ и инновации при педагогическо взаимодействие Брой проведени екипни срещи, брой срещи и кръгли маси. Постигната удовлетвореност на заинтересованите страни Годишен доклад по изпълнение на стратегическата рамка, портфолио на учител Брой реализирани дейности, брой участници, брой програми	Човешки ресурс, материален ресурс Човешки ресурс, планове, програми, политики Политика по качество, План за квалификация Кадрови, информационен и програмен ресурс	2021-22021- 2021-2024 2021-2024 2021-2024	Комисии по качество, по квалификация, МО КК, МО КК, МО МО, Комисии
--	--	---	---	--	---

ID ICO _____ BG СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВЕТСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	Център за специална образователна подкрепа СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 47 6 2
---	---	---------------------------

2.2.5.Развиване на професионални общности на педагогически специалисти на основата на мрежовия подход;	екипна работа, консултации. Работещи програми Прилагане на училищна политика на ЦСОП за създаване на позитивен организационен климат, ефективна комуникация между заинтересованите страни, Разработване на проекти към ОПРЧР по Еразъм+	Брой реализирани дейности, брой участници, брой програми Брой реализирани проекти	Кадрови, информационен и програмен ресурс Кадрови, информационен ресурс	2021-2024 2021-2024	Директор, ЗДУД Комисия, ЗДУД
--	---	--	--	----------------------------	-------------------------------------

ПРИОРИТЕТ 3.СПЛОТЕНИ УЧИЛИЩНИ ОБЩНОСТИ И СИСТЕМНА РАБОТА С РОДИТЕЛИТЕ.

Цел.3.1.Създаване и развиваане на ефективни общности в ЦСОП

1	2	3	4	5	6
3.1.1.Прилагане на система от мерки/правила за ефективно функциониране на общността в ЦСОП, свързани със социалната ангажираност и отговорностите на всички членове на общността, с акцент върху семейството; 3.1.2.Прилагане на политики за създаване на позитивен организационен климат, ефективна комуникация и позитивни отношения между	Партньорство, екипност и мултидисциплинарно сътрудничество със заинтересовани страни Привличане на необходимите ресурси, медиатори, доброволци и родителска общност Спазване на Етичен кодекс. Създаване на политики за определяне на рискови фактори и управление на	Брой екипни срещи, кръгли маси, дискусии, инициативи и кампании за постигането на целите на приобщаващо образование Брой индивидуални оценки на деца и ученици в риск, Брой	Бюджет на ЦСОП, Проектни дейности, дарителство Инструменти и стандарти за управление на качеството в институциите с	2021-2024 2021-2024	Комисии, Директор, ЗДУД Комисии по направление сигурност и безопасност,

ID ICO _____ BG СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВОРСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	Център за специална образователна подкрепа СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 48 6 2
---	---	---------------------------

всички участници в процеса на образование и заинтересованите страни, включително за управление на конфликти, 3.1.3.Насърчаване участието в планиране и реализиране на събития в центъра - конкурси, празници, тържества, спортни събития и др.; Прилагане на програми за взаимодействие на ЦСОП с различни заинтересовани групи, които да подпомагат включването на децата в образование, трайното им приобщаване;	риск. Разработване на механизъм за противодействие на насилие и тормоза в ЦСОП Участие в програми и проекти за насърчаване на социалното включване. Подкрепа и привличане на родители като партньори. Засилване сътрудничество между институциите	конкретни случаи, по които се работи. Оценка на ефекта от мерките за управление на риска Мониторинг на изпълнението Брой реализирани програми, проекти, дейности. Брой участници	индикатори за деца и ученици в риск Наличен кадрови, материален и програмен ресурс. Доброволчество	2021-2024	коммуникационна политика Комисии, ЗДУД
--	--	--	--	-----------	---

Цел.3.2.Обединяване на ресурсите на семейството и детската градина/училището за пълноценното развитие на детето/ученика

1	2	3	4	5	6
3.2.1.Прилагане на подходящи форми за взаимодействие с родителите, насочени към осъзнаване и осъществяване на техните отговорности за възпитанието, развитието, образованието и терапии на учениците, както и за сътрудничество с ЦСОП (обучения, семинари, кръгли маси и др.); 3.2.2.Проучване становището на родителите по значими теми	Разработване и прилагане на програма за подкрепа на семействата на учениците, които се обучават в ЦСОП, и програма за участие на родителите при осъществяване на специална образователна подкрепа, терапевтичната и рехабилитационната дейности в ЦСОП. Периодично проучване на становището на родители по	Брой програми, брой проведени дейности, брой участващи, повишена родителска отговорност. Удовлетворени потребности и очаквания Брой проучвания, анализи, мерки.Повишено	Наличен вътрешен кадрови и финансов ресурс. Доброволчество Наличен вътрешен кадрови,	2021-2024 2021-2024	КК, комисии за работа с родители, ЗДУД, класни ръководители КК, комисии за работа с родители,

ID ICO _____ BG СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВЕТСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	Център за специална образователна подкрепа СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 49 6 2
---	---	---------------------------

(допитвания, анкети, формуляри за обратна връзка и др.) и създаване на условия за диалог, доверие и равнопоставеност при вземането на решенията за образованието и развитието на децата и учениците;	значими теми, на ниво на удовлетвореност. Анализ на резултатите и набелязване на мерки за преодоляване на несъответствия	ниво на удовлетвореност	информационен и програмен ресурс.		ЗДУД, класни ръководители
--	--	-------------------------	-----------------------------------	--	---------------------------

ПРИОРИТЕТ 4. ЕФЕКТИВНО ВКЛЮЧВАНЕ, ТРАЙНО ПРИОБЩАВАНЕ И ОБРАЗОВАТЕЛНА ИНТЕГРАЦИЯ.

Цел 1. Преодоляване на регионалните, социално-икономическите и други бариери за достъп до образование

1	2	3	4	5	6
4.1.1.Подпомагане на храненето, предоставяне на месечни и еднократни стипендии, познавателни книжки, учебници и учебни комплекти и достъп до образователни ресурси, осигуряване на целодневна организация на учебния ден, съгласно действащите нормативни разпоредби; 4.1.2.Изграждане на достъпна архитектурна среда в образователните институции;	Предоставяне на месечни и еднократни стипендии, свободен достъп до образователни ресурси, осигуряване на целодневна организация на учебния ден, осигуряване на хранене и превоз.	Брой ученици, получили стипендия, бесплатно хранене и превоз. Повишено ниво на удовлетвореност	Целеви средства от МОН, бюджета на ЦСОП, национални програми	2021-2024	Директор, счетовъдител, ЗАТС, Комисия по определяне на стипендии
4.1.3.Осигуряване на медицинско обслужване	Подобряване на МТБ, изграждане на покрив върху рампите, монтиране на подвижна платформа на външно стълбище Осигуряване на медицинско обслужване във Велинград и Ракитово.	Изграден покрив, монтирана подвижна рампа, извършени вътрешни и външни ремонти Осигурени медицински специалисти	Бюджет на ЦСОП, национални програми	До 2024	Директор, счетовъдител, ЗАТС, комисия за подобряване на МТБ Директор и община Велинград

ID ICO _____ BG СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВОРЕНИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	Център за специална образователна подкрепа СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 50 6 2
--	---	---------------------------

Цел 4.2. Взаимодействие с деца и родители за създаване на положително отношение към образованието					
1	2	3	4	5	6
4.2.1. Разработване и прилагане на модели на взаимодействие дете/ученик – родители – учители – медиатори/социални работници за превенция на отпадането от образователната система;	Разработване на програми за работа с родители, медиатори, проучване нагласи, очаквания, нива на заинтересованост, работа по конкретен случай, управление на риска. Съвместни дейности с ОДЗ и училища.	Брой програми, брой проведени дейности, брой участници, повишено ниво на удовлетвореност. Разработени проекти. Липса на отпаднали ученици. Брой осъществени дейности, брой родители, участващи в дейностите. Брой родителски срещи и консултации. Повишено ниво на удовлетвореност.	Наличен вътрешен кадрови, информационен и програмен ресурс. Финансиране по проекти	2021-2024г.	Комисии звено Комуникационна политика, Процеси.
4.2.2. Въвеждане и прилагане на семейни програми, насочени към разясняване на ползите и на задълженията за включване в образование, към повишаване уменията на родителите за грижа и подкрепа на децата и за взаимодействие с институциите;	Работа по утвърдени програми, планове, дейностите по Годишен план на ЦСОП, по стратегическата рамка	Брой проведени мероприятия. Брой родители, участващи в мероприятия.	Наличен кадрови, информационен и програмен ресурс	2021-2024	Комисии по звена Комуникационна политика, процеси.
4.2.3. Организиране на общи дейности по интереси, честване на празници, благотворителни акции и други събития за създаване на положително отношение към образованието;	Провеждане на съвместни мероприятия с участието на родители. Програма за ИД, за интеграция и др.			2021-2024	Комисии по звена Комуникационна политика, процеси

Цел 4.3. Подкрепа на развитието на специалистите в ЦСОП					
1	2	3	4	5	6
4.3.1. Повишаване компетентностите на учителите,	Разработване на план за Квалификация на	Брой проведени обучени, обмяна на	Наличен кадрови, информационен,	2021-2024	КК, Директор и ЗДУД, МО, Комисия

ID ICO _____ BG СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВЕТСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	Център за специална образователна подкрепа СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 51 6 2
---	---	---------------------------

психолози, логопеди, социални работници (вкл. чрез споделяне на опит и взаимно учене) за успешно включване и пълноценно участие на децата/учениците в образователния процес; 4.3.2.Осигуряване на възможности за повишаване на квалификацията на непедагогическите специалисти;	педагогическите специалисти според стратегическата рамка и нуждите на преподавателите.Провеждане на самооценка. Мониторинг. Разработване на личностния план за развитие и портфолио на педагогическите специалисти Участие в различни форми на вътрешна и външна квалификация	добри практики, открити уроци, майсторски класове, мероприятия, портфолио на учители и центъра	финансов и програмен ресурс		по квалификационна дейност Директор, МО, комисия
--	--	--	-----------------------------	--	---

Цел 4.4.Прилагане на индивидуален подход към потребностите на всяко дете и на всеки ученик

1	2	3	4	5	6
4.4.1.Подкрепа на учителите за прилагане на индивидуален подход и за персонализиране на обучението за всеки ученик съобразно индивидуалните му потребности, напредъка и възможностите за разгръщане на пълния му потенциал; 4.4.2.Използване на възможностите на дигиталните технологии и изкуствения	Осъществяване на вътрешна и външна квалификация и обмяна на добри практики за осъществяване на обучението в съответствие с индивидуалните потребности и особености на ученика Прилагане на ИКТ и образователни системи при професионално взаимодействие.	Брой квалификации, портфолио на ученици и учители, ИУП, учебни и терапевтични програми, планове за подкрепа. Брой уроци с приложени ИКТ, Брой платформи и програми	Наличен финансов, кадрови и програмен ресурс Наличен вътрешен финансов и кадрови ресурс	2021-2024 2021-2024	МО, ЗДУД, Комисия МО, ЗДУД, Комисия

ID ICO _____ BG СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВОРЕНИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	Център за специална образователна подкрепа СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 52 6 2
--	---	---------------------------

интелект при персонализацията на обучението; 4.4.4. Споделяне на добри практики при прилагането на индивидуален подход при обучението на учениците.	Обмяна на добри практики за споделяне на ефективни начини за прилагане на индивидуален подход. Мониторинг	Конспект урока, брой споделени уроци, КП	Наличен вътрешен човешки ресурс	2021-2024	МО, ЗДУД, комисии
--	--	--	---------------------------------	-----------	-------------------

Цел 4.5.Подкрепа за пълноценно участие в образователния процес на деца и ученици със специални образователни потребности

1	2	3	4	5	6
4.5.1.Функционално оценяване на образователните потребности на учениците със специални образователни потребности; 4.5.2.Разработване и прилагане на програми за психомоторно, познавателно и езиково развитие, за индивидуална и групова работа при установени езикови и/или емоционалноповеденчески и/или сензорни затруднения; 4.5.3.Обогатяване на специализираната подкрепяща образователна среда – оборудване и обзавеждане на сензорни и др. кабинети, съобразно нуждите на учениците;	Провеждане на диагностика и разработване на карта за оценка на образователните потребности на ученика. Провеждане на работа по конкретен случай, психо-социална реабилитация, реабилитация на комуникативни нарушения Обогатяване и структуриране на образователна среда по Наредба 24 от 10.09.20 за физическата среда и информационното и библиотечното осигуряване на ДГ, училища и ЦПЛР.	Брой диагностични карти, доклади Брой формуляри за обследвания на специалистите, брой индивидуални терапевтични програми Структурирана образователна среда, създаден стереотип на работа и авторски програми	КЕ, утвърден със заповед на директора Наличен екип от специалисти Финансиране по национални програми и проекти, бюджет на ЦСОП, кадрови капацитет	2021-2024 2021-2024 2021-2024	КЕ, класни ръководители Психолог, логопед Директор, ЗДУД, КК

ID ICO _____ BG СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВОРСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	Център за специална образователна подкрепа СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 53 6 2
---	---	---------------------------

4.5.4.Създаване и използване на адаптирани отворени образователни ресурси за деца/ученици със специални образователни потребности.	Прилагане на елементи от система АВА. Закупуване на софтуер Boardmaker 7 Прилагане на адаптирани образователни ресурси, учебни помагала и пособия, дидактични материали.	Брой използвани ресурси, помагала и пособия	Бюджет на ЦСОП и проектно финансиране.	2021-2022г.	Директор
Цел 4.6.Превенция и намаляване на агресията и тормоза и недопускане на дискриминация в ЦСОП	Актуализиране на Политика за противодействие на тормоза, правила за действие при тормоз и насилие, работа по утвърден план-график. Работа на координационен съвет за анализ на оценка на тормоза и превенция за недопускане и справяне с насилието в ЦСОП	Намалени прояви на насилието, разработени правила, наръчници, механизъм, КС, анализ на оценка на тормоза, брой декларации	Вътрешен информационен, програмен и кадрови капацитет	2021-2024	Комисия, ЗДУД
4.6.1.Оказване на психологическа и педагогическа подкрепа за децата, учениците и родителите; 4.6.2.Квалификация на педагогическите специалисти за управление на конфликти, справяне с агресията, дискриминацията и насилието;	Провеждане на беседи, мероприятия, участие в национални инициативи и кампании Участие в квалификации по превенция и справяне с агресия и насилие	Брой участия и проведени мероприятия. Повишаване нивото на удовлетвореност Брой извършени обучения и участници. Намаляване на	Вътрешен кадрови капацитет Вътрешен кадрови капацитет, интернет ресурси	2021-2024 2021-2024	Комисия, ЗДУД, МО Комисия, ЗДУД, МО

ID ICO _____ BG СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВЕТСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	Център за специална образователна подкрепа СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 54 6 2
---	---	---------------------------

4.6.3. Изпълнение на инициативи за повишаване на толерантността, за намаляване на агресията и кибертормоза;	Участие в национални кампании и инициативи за повишаване на толерантността, намаляване на агресия. Разработване на Вътрешни правила за мрежова и информационна сигурност, създаване на работна група в съответствие със Закон за киберсигурност и Наредбата за минималните изисквания за мрежова и информационна сигурност Актуализиране на Плана за сигурност, Пропускателния режим, спазване на регламент на GDPR за ЗЛД	случаи на агресия и насилие Брой проведени мероприятия, беседи, спазени правила, брой протоколи, безопасен интернет	Вътрешен кадрови капацитет, интернет ресурси	2021-2024	Комисия, ЗДУД,
4.6.5. Изграждане/модернизиране на системи за сигурност и контрол на достъпа в ЦСОП	Спазване на ПВТР, Етичен кодекс, Механизъм за противодействие на тормоз и алгоритъм за неговото прилагане, работа по конкретен случай, управление на риска. Мониторинг.	Актуализирана система за сигурност	Вътрешен кадрови капацитет, интернет ресурси Вътрешен кадрови, информационен и програмен капацитет, интернет ресурси	2021-2024	Директор, ЗДУД, длъжностни лица
4.6.6. Разработване и прилагане на модели на взаимодействие дете/ученик – родители – учители/психологи за превенция и намаляване на агресията и тормоза в ЦСОП.	Липса на регистрирани случаи на насилие и тормоз, намалена агресия, брой проведени консултации, беседи, презентации, брой КП			2021-2024	Директор, ЗДУД, длъжностни лица, комисия в раздел „Процеси“ и „Сигурност и безопасност“

Цел 4.7. Разширяване на възпитателната функция на ЦСОП

ID ICO _____ BG СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВЕТСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	Център за специална образователна подкрепа СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 55 6 2
---	---	---------------------------

1	2	3	4	5	6
4.7.1.Изпълнение на програми за възпитателна работа, вкл. споделяне на модели за възпитателни взаимодействия в образователния процес; 4.7.2.Формиране на нагласи за приемане на различията между децата и учениците, основани на раса, народност, етническа принадлежност, произход, религия; 4.7.4.Засилване на диалога и взаимодействието с родителите и включването им в дейностите на образователните институции	Разработване на програма за ЦОУД. Създаване на подкрепяща среда. Разработване на проекти към ЦОИДУЕМ и по национални програми и стратегии. Разработване на програми и политики. Провеждане на фестивал на възможностите Изпълнение на планираните дейности по утвърдени програми за работая с родители	Брой изпълнени дейности Брой дейности, реализирани проекти, работещи клубове, брой участници.Повишена удовлетвореност Брой реализирани дейности, брой участващи родители	Вътрешен кадрови капацитет Вътрешен кадрови и финансов капацитет, проектно финансиране Вътрешен кадрови и информационен капацитет	2021-2024 2021-2024 2021-2024	Учители ЦОУД Комисии в раздел „управление в дългосрочен план“ Комисии от звено „Комуникационна политика“

ПРИОРИТЕТ 5. ОБРАЗОВАТЕЛНИ ИНОВАЦИИ, ДИГИТАЛНА ТРАНСФОРМАЦИЯ И УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ

Цел 5.1.Насърчаване и развитие на култура за иновации

1	2	3	4	5	6
5.1.1.Въвеждане на образователни иновации в организацията, управлението, образователното съдържание, методите на преподаване и образователната среда; 5.1.2.Създаване на педагогически професионални общности и активизиране на участието и	Прилагане на иновации в организацията, управлението, образователното съдържание, методите на преподаване и образователната среда; Работа на КК по изпълнение на ПУК, провеждане на самооценяване, изготвяне на	Брой прилагани иновации Брой участия в ПС, предложения за промяна в	Кадрови, информационен, програмен капацитет,интернет ресурси. Проектно и бюджетно финансиране Кадрови, информационен и	2021-2024 2021-2024	Директор, ЗДУД, счетоводител КК, ЗДУД

ID ICO _____ BG СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВОРСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	Център за специална образователна подкрепа СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 56 6 2
---	---	---------------------------

екипната работа на педагогическите специалисти при вземане на решения, предлагане и реализиране на иновации; 5.1.3. Въвеждане, утвърждаване и мултилициране на иновативни практики, реализирани посредством мобилност, включително и чрез програмата Еразъм +; 5.1.6. Разработване и прилагане на подкрепящи политики за иновации и стимулиране на личното творчество на участниците в образователния процес; 5.1.7. Подобряване и активизиране на участието на родителската общност чрез приобщаващи иновативни дейности;	рамка за устойчиво развитие, актуализиране на Мерки за повышение на качество на образователния процес. Участие в ОПРЧР по програма Еразъм + с проектните предложения за изучаване на европейските иновативни практики Материално, морално и финансово стимулиране на педагогическия персонал за прилагани иновации и личностни постижения. Провеждане на самооценяване. Мониторинг. Прилагане на иновативни, нестандартни начини за работа с родители. Установяване на доверителни отношения	стратегическата рамка, постигнати цели по качество и индикатори. Брой реализирани проекти Брой изявили се учители, конспект на урока, брой участници с високи оценки от одити, брой награди, стимули, поощрения Брой проведени дейности, брой участници, повищена удовлетвореност	програмен капацитет Проектно и бюджетно финансиране Кадрови, капацитет Бюджетно финансиране Бюджетно и проектно финансиране	2021-2024 2021-2024 2021-2024	Коомисия, ЗДУД Директор, ЗДУД Класни ръководители, комисии, ЗДУД
---	---	--	---	---	--

Цел 5.2.Иновации в образователния процес

1	2	3	4	5	6
5.2.1.Разширяване на възможностите за интегрирано знание чрез проектно-базирано обучение, развитие на езиковите и комуникативните умения;	Прилагане на интерактивни и проекто-базирани методи за развитие на езиковите и комуникативните умения	Брой проектно-базирани уроци и електронни такива, качени в е-библиотека и сайта.	Кадрови, капацитет, интернет ресурси	2021-2024	Педагогически специалисти

ID ICO _____ BG СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВЕТСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	Център за специална образователна подкрепа СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 57 6 2
---	---	---------------------------

5.2.2. Прилагане на хибридна форма на обучение (присъствено и дистанционно) чрез използване на отворени образователни ресурси и прилагане на иновативни методи на преподаване; 5.2.3.Създаване и развитие на партньорства с други образователни институции и родители за споделяне на иновативни практики;	Прилагане на Правила за работа на ЦСОП в условията на COVID 19. Готовност към прехода на ОРЕС Провеждане на анкетиране на родители и външни заинтересовани страни за определяне нивото на информираност. Анализ и мерки.	Брой обхванати ученици в синхронно и асинхронно обучение в ОРЕС. Брой качени е-уроци в е-библиотека Брой анкетиране, извършени анализи и набелязани мерки за преодоляване на несъответствия и промени в стратегическата рамка	Кадрови, капацитет, интернет ресурси Кадрови, капацитет, ПУК	При кризисни ситуации 2021-2024	Педагогически специалисти КК
---	---	---	---	--	-------------------------------------

Цел 5.3.Иновации в образователната среда

1	2	3	4	5	6
5.3.1.Разширяване на достъпа до модерни IT технологии с оглед провеждане и участие в иновации от разстояние, бърз и качествен достъп до информация и приобщаване на други участници в инновационните процеси; 5.3.2.Разширяване на образователната среда извън центъра с оглед прилагане на иновации в удобни и достъпни пространства, включително „мултисензорна стая“ в обсега ЦСОП и сред природата.	Прилагане на модерни IT технологии с оглед провеждане и участие в иновации от разстояние, бърз и качествен достъп до информация. Мониторинг. Прилагане на иновации в удобни и достъпни пространства, включително „мултисензорна стая“ в обсега ЦСОП и сред природата	Брой иновации, използвани при педагогическото взаимодействие, качени е уроци в е-библиотека, КП Брой уроци с прилагани иновации	Кадрови, информационен капацитет, интернет ресурси Кадрови, информационен капацитет, интернет ресурси	2021-2024 2021-2024	Педагогически специалисти Педагогически специалисти

ID ICO _____ BG	Център за специална образователна подкрепа	
СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВЕТСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 58 6 2

1	2	3	4	5	6
5.4.1.Балансирано използване на дигиталните образователни решения и на традиционното учене съобразно възрастта на децата;	Прилагане на съвременни интерактивни методи в комбинация с традиционни такива	Прилагани методи в максимално съответствие с индивидуалните особености	Кадрови, информационен капацитет, интернет ресурси	2021-2024	Педагогически специалисти
5.4.2.Развиване на уменията на педагогическите специалисти за преподаване в онлайн среда и за разработка и използване на дигитално учебно съдържание;	Разработка и използване на дигитално учебно съдържание в ОРЕС	Брой използвани програми и платформи	Кадрови, информационен капацитет, интернет ресурси	2021-2024	Педагогически специалисти
5.4.3.Формиране на компетентности у учениците и педагогическите специалисти за създаване, редактиране, обогатяване и актуализиране на дигитално съдържание при работа в ОРЕС	Създаване, редактиране, обогатяване и актуализиране на дигитално съдържание при работа в ОРЕС	Брой е-уроци, качени в е-библиотека	Кадрови, информационен капацитет, интернет ресурси	2021-2024	МО, Педагогически специалисти
5.4.4.Формиране на умения за безопасно използване на интернет, за разпознаване на рискове, заплахи, фалшивите новини и др.;	Разработване на Правила за безопасно използване на интернет.	Безопасно използване на интернет	Кадрови, информационен капацитет, интернет ресурси	2021-2024	Комисия, ЗДУД
5.4.5.Ефективен и постоянен контрол от страна на педагогическите специалисти за	Осъществяване на постоянен мониторинг за спазване на правила за работа в мрежата	Дозирано използване на интернет пространство и безопасни източници	Кадрови, информационен капацитет, интернет ресурси	2021-2024	Комисия, ЗДУД, МО

ID ICO _____ BG СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВЕТСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	Център за специална образователна подкрепа СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 59 6 2
---	---	---------------------------

спазване на правилата за работа в мрежата на ученици в центъра 5.4.7.Увеличаване броя на крайните електронни устройства в ЦСОП; 5.4.8.Осигуряване на свободен, защищен/безопасен достъп до интернет на учениците; 5.4.9. Развитие на вътрешните и външните (вкл. международни) училищни мрежи за осигуряване на бърз, защищен и надежден достъп до дигитални ресурси; 5.4.10.Споделяне, интегриране и използване на вече съществуващи и доказали ефективността си бесплатни дигитални образователни ресурси за ученици и учители;	Закупуване на нови електронни устройства Създаване на свободен, защищен/безопасен достъп до интернет на учениците; Създаване на свободен, защищен/безопасен достъп до интернет на учениците; Качване в сайта на ЦСОП на използвани и доказали ефективността си бесплатни дигитални образователни ресурси за ученици и учители;	Брой закупени устройства Осигурен свободен достъп Осигурен свободен достъп Брой качини в е-библиотека, сайта и фейсгрупа е-уроци	Бюджетно и проектно финансиране Бюджетно и проектно финансиране Бюджетно и проектно финансиране Наличен кадровия капацитет и интернет ресурси	2021-2024 2021-2024 2021-2024 2021-2024	Директор, счетоводител Директор, счетоводител, доставчик Директор, счетоводител, интернет доставчик Педагогически специалисти
---	---	---	--	--	--

Цел 5.5.Образование за устойчиво развитие

1	2	3	4	5	6
5.5.1.Осъществяване на специализирани обучения на учители за ефективно педагогическо взаимодействие в съответствие с принципите за устойчиво развитие;	Провеждане на вътрешни форми на обучение за осъзнаване на провежданите политики ирамка на устойчиво развитие	Брой извършени обучения, брой участващи специалисти	Наличен вътрешен човешки капацитет	2021-2024	МО, КК МО, КК

ID ICO _____ BG СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВОРСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	Център за специална образователна подкрепа СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 60 6 2
---	---	---------------------------

5.5.2. Изграждане на екологична култура и навици за разделно събиране на отпадъци; 5.5.3. Обучение, ориентирано към формиране на знания и умения за живот с фокус към здравното образование, здравословното хранене, първа долекарска помощ, безопасно движение по пътищата, обучение по различни видове спорт и други с активното участие на родителите;	Участие в инициативи за формиране на екологична култура. Формиране на знания, умения и компетенции за здравословен начин на живот, безопасно движение по пътища у учениците, видове адаптивен спорт. Привличане на родители за организиране и участие в дейности.	Брой извършени дейности, брой участници Брой извършени дейности, брой участници	Наличен вътрешен човешки капацитет и интернет ресурси Наличен вътрешен човешки капацитет и интернет ресурси	2021-2024 2021-2024	Звено „Текущи дейности“, ръководители на паралелки
Цел 5.6. Модернизиране на образователната инфраструктура към устойчиво развитие					
5.6.1. Изпълнение на дейности, свързани със създаването на цялостен обновен облик на образователната институция; 5.6.2. Ремонтни дейности и такива за спестяване на енергийни, водни и други ресурси;	Обновяване на видеонаблюдението в двете сгради. Участие в Национални програми и проекти. Подновяване на отоплителната инсталация с екологично гориво, подмяна на осветлението с LED. Прилагане на мерки за енергийна ефективност. Обновяване на настилката на училищния двор и освежаване на оградата Осигуряване на съвременно обзавеждане и оборудване на	Обновена МТБ Подменен отоплителен котел на пилетно гориво и подменено осветление, саниране, естетизация на околното пространство Закупено специализирано	Финансиране по Национални програми и проекти Бюджетно финансиране и по Инвестиционна програма на МОН Бюджетно финансиране и по	2021-2024 2021-2024 2021-2024	Звено „Управление в дългосрочен план“, Директор, ЗДУД Директор, счетоводител, ЗАТС-домакин, работник по поддръжка Звено „Текущи дейности“, Директор, ЗДУД счетоводител

ID ICO _____ BG СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВЕТСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	Център за специална образователна подкрепа СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 61 6 2
---	---	---------------------------

5.6.3. Изграждане на модерна, безопасна и подкрепяща среда в образователните институции.	специализираните кабинети. Поетапно обновяване на компютърната техника	оборудване и обзавеждане	Национални програми и проекти		
ПРИОРИТЕТ 6. РЕАЛИЗАЦИЯ В ПРОФЕСИИТЕ НА НАСТОЯЩЕТО И БЪДЕЩЕТО					
Цел. 6.1. Професионално образование и обучение, съответстващо на динамиката на пазара на труда					
1	2	3	4	5	6
6.1.2. Насърчаване на интереса към професионалното образование по приоритетни професии и по специалности с прогнозиран бъдещ недостиг на пазара на труда	Осъществяване на професионално обучение по утвърдените професии	Брой специалности, Брой индивидуални учебни планове и програми, брой специалисти	Наличен кадрови и материален ресурс	2021-2024	Учители ПО
Цел 6.2. Формиране и развитие на умения за професиите на настоящето и бъдещето					
6.2.1. Създаване и развитие на партньорства между бизнеса и образованието за провеждане на ученически практики, за споделяне на оборудване и обмен на ресурси;	Провеждане на ученическите практики в реална работна среда	Брой проведени часове по практика в реална работна среда. Сключени договори с партньори	Наличен финансов и кадрови ресурс	2021-2024	Директор, ЗДУД, учители ПО
ПРИОРИТЕТ 7. УЧЕНЕ ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ.					
Цел 7.1. Разширяване на възможностите за учене през целия живот					
7.1.1. Системно кариерно ориентиране и консултиране на учениците във всеки един етап на обучение за откриване на професионалните им интереси;	Запознаване с видовете професии, проучване на интереси, консултиране и подпомагане в професионалния избор	Брой проведени консултации, анкети, посещения на предприятия	Наличен кадрови и информационен ресурс	2021-2024	Педагогически специалисти
Цел 7.2. Осигуряване на условия за насырчаване на ученето през целия живот					
7.2.1. Използване на образователни платформи и споделяне на ефективни модели	Усъвършенстване на дигиталните умения на педагогическите специалисти.	Брой проведени обучения, използвани	Наличен кадрови, информационен и	2021-2024	Звено „Процеси“, Педагогическите

ID ICO _____ BG СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВЕТСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	Център за специална образователна подкрепа СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 62 6 2
---	---	---------------------------

в подкрепа на висококачествено и приобщаващо образование и обучение през целия живот;	Непрекъснато търсене на подходящи образователни е-ресурси	платформи, качени е-роци в е-библиотека и споделени такива.	финансов ресурс, интернет източници		специалисти, Директор, ЗДУД,
---	---	---	-------------------------------------	--	------------------------------

ПРИОРИТЕТ 8. ЕФИКАСНО УПРАВЛЕНИЕ И УЧАСТИЕ В МРЕЖИ

Цел 8.1.Преход от стандартизиран подход в управлението на образователните институции към управление, основано на креативност и иновации

1	2	3	4	5	6
8.1.1.Утвърждаване на лидерството като водещ подход в управлението на институцията	Прилагане на политика по качество. Поддържане на система за управление на качеството в съответствие с изискванията на ЗПУО, с приложими ДОС, ISO 9001:2015, ISO 9004:2021, ISO 31000, ISO 31010. Функциониране на отговорно звено за поддържане на документацията в съответствие с качеството - Комисия по качество Изграждане на среда за популяризиране, споделяне и внедряване на собствен педагогически опит, знания в практиката на институцията и извън нея	Ефективно управление. Ефективна работа на работни групи, комисии и екипи. Ефективност на работата на Педагогически съвет.	Политика по качество.Наръчник по качество с приложени процедури и оперативни документи на база специфика на среда.	2021-2024	Директор, ЗДУД, КК
8.1.2.Мотивация на училищните екипи и подкрепа на иновативните и творчески решения на всички участници в образователния процес.		Изградена среда, брой участия, споделен опит	Наличен кадрови ресурс	2021-2024	Директор, ЗПУО, МО, педагогически специалисти
8.1.3.Внедряване на Национална електронна информационна система (електронни дневници);					Директор, ЗДУД, учители, терапевти, учителиЦОУД

ID ICO _____ BG	Център за специална образователна подкрепа		
СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВОРСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ		Код в СУК: СР 63 6 2

	Използване на електронен дневник, като част от ЗУД	Въведен електронен дневник за учители, терапевти и ЦОУД	Наличен кадрови и информационен ресурс	2021-2024	
8.2. Сътрудничество между институциите и свързване в мрежи					
8.2.1. Създаване и поддържане на ефективни партньорски мрежи между образователните институции;	Изграждане на политики за свързаност между образователните институции, споделяне на ресурси, работа по проекти и в мрежи	Изработен и осъществен план за сътрудничество и съвместна работа с всички заинтересовани страни. Сключени споразумения	Наличен кадрови и информационен ресурс	2021-2024	Директор, ЗДУД
8.2.2. Въвеждане и утвърждаване на практика за споделяне на ресурси между образователните институции на регионален принцип;	Изграждане на канали за информираност на заинтересованите страни по отношение на ЦСОП и процесите, протичащи в него	Функциониращ сайт, групи в социалните мрежи, брой споделена информация медийни публикации, интервю	Наличен кадрови и информационен ресурс	2021-2024	Директор, ЗДУД, звено „Комуникационна политика“

ПРИОРИТЕТИ НА БАЗА СПЕЦИФИКА НА СРЕДА:

ПРИОРИТЕТ 9. УДОВЛЕТВОРЯВАНЕ НА СПЕЦИФИЧНИТЕ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ПОТРЕБНОСТИ НА УЧЕНИЦИТЕ СЪС СОП

Цел 9.1. Подобряване работата на педагогическите специалисти с учениците с множество увреждания

1	2	3	4	5	6
9.1.1.Осъществяване на ефективна диагностична, рехабилитационна, корекционна и терапевтична работа с учениците	Планиране на учебно-възпитателния и перапевтичен процес в пълно съответствие с	Разработени индивидуални учебни планове и програми, планове за подкрепа и	Наличен кадрови и информационен ресурс	2021-2024	КЕ

ID ICO _____ BG СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВОРЕНИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	Център за специална образователна подкрепа СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 64 6 2
--	---	---------------------------

9.1.2. Предоставяне на качествена ДПЛР	<p>образователните нужди и потребности на учениците</p> <p>Осъществяване на групова и/или индивидуална терапия и рехабилитация (психологическа подкрепа, логопедична подкрепа, арттерапия, кинезитерапия, ерготерапия и други) и на занимания по интереси (ателиета по интереси, музикални занимания, спортни занимания и други) като част от подкрепата за личностно развитие.</p> <p>Разработване на политики и програми.</p>	<p>индивидуални терапевтични програми</p> <p>Отбелязан напредък в развитието на учениците, повишено ниво на удовлетвореност</p>	<p>Наличен кадрови и информационен ресурс, МТБ</p>	2021-2024	Учители и терапевти
--	---	---	--	-----------	---------------------

ПРИОРИТЕТ 10. Повишаване на качеството в образователната институция и ефективност на образователно-възпитателния и корекционния процес. Прилагане на ИКТ и инновации. Устойчивост на резултатите

Цел 10.1. Създаване на условия за осъществяване на качествен, иновативен, достъпен и увлекателен учебно-възпитателен и терапевтичен процес

10.1.1. Изграждане и прилагане на стратегическа рамка с определени цели, приоритети и дейности	Предефиниране на политики, приоритети и ценности, актуализиране на стратегии и политики на ЦСОП с оглед динамика на средата. Работа	Изпълнение на дейности по заложени параметри в Стратегия за развитие, по	Наличен кадровия и информационен капацитет, документална рамка	2021-2024	КК, Директор, ЗДУД
--	---	--	--	-----------	--------------------

ID ICO _____ BG СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВЕТСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	Център за специална образователна подкрепа СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 65 6 2
---	---	---------------------------

10.1.2. Повишаване ефективността на работата на комисите по всички направления според заложените цели, области и критерии, индикатори и мерки.	по политиката за управление на качество. Прилагане на инструментариум за оценка и самооценка на образователната институция съгласно изискванията на ЗПУО, приложими ДОС и Наръчника за самооценка. Ефективно прилагане на иновативни специализирани обучителни системи, софтуерни програми, високотехнологични средства за допълнителна и алтернативна комуникация, мултисензорна стимулация, МАКАТОН, ПЕКС,	годишен план за дейността, за всяка година. Приемственост на документална рамка и дейности. Истинност на индикативната рамка за оценка на дейността. Ефективна отчетност на дейността. Ефективна самооценка. Разработени мерки за повишаване качеството на УВП и корекционен такъв. Брой уроци с използвани ИКТ, иновации, специализирани програми, платформи и системи. Удовлетворени	Наличен кадровия и информационен капацитет, документална рамка	2021-2024	КК, Директор, ЗДУД
10.1.3. Прилагане на ИКТ и иновации за промяна на културата на педагогическото взаимодействие и създаване на по-привлекателна среда за учене, възпитание и терапия, както и			Наличен кадровия, информационен и капацитет, ИКТ и интернет ресурс. Бюджетно и проектно	2021-2024	Директор, ЗДУД, педагогически специалисти, терапевти, счетоводител

ID ICO _____ BG СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВОРЧЕСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	Център за специална образователна подкрепа СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 66 6 2
---	---	---------------------------

повишаване ефективността на образователния процес	Нумикон, TEACCH, Boardmaker, Комуникатор и др.	потребности, повищено ниво на компетентности	финансиране, дарения.		
Цел 11.2. Създаване организация за осигуряване на необходимите материални, финансови и човешки ресурси за осъществяването на ДПЛР на учениците и единна, непротиворечива система за ефективно управление на институцията					
11.2.1. Разработване на дидактичен материал, методични ръководства и помагала за подпомагане на обучението, подкрепата и развитието на учениците със СОП и множество увреждания; 11.2.2. Изграждане на ефективен управленски модел, гарантиращ качество, включващ управление на процеси на база специфика на средата, по динамичен, гъвкав модел, чрез оптимизирани документи, ефективно координиране на комисии, отчетност и самооценка	Осигуряване на образователни ресурси за учениците със сензорни и множество увреждания. Изготвяне на работещ програмен материал и документална рамка за осъществяване на ефективни процеси и дейности в ЦСОП и управлението му, в съответствие изискванията на ПУК и наръчника за самооценка.	Брой образователни ресурси, удовлетворени потребности Създадени и работещи комисии, разпределени в осем звена, гъвкаво управление на процеси, ресурси др.	Бюджетно, проектно финансиране, дарения Кадрови, информационен и програмен ресурс. Документална рамка. Мониторинг	2021-2024 2021-2024	Директор, ЗДУД, звено "Комуникационна политика" Директор, ЗДУД, КК, звено "Комуникационна политика"

ПРИОРИТЕТ 12. ПОВИШАВАНЕ ЕФЕКТИВНОСТТА НА РАБОТА СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ

Цел 12.1. Развитие на ефективен механизъм на взаимодействие със заинтересованите страни

12.1.1. Прилагане на политики за създаване и задълбочаване на връзките и взаимодействието със заинтересованите страни в условия на равнопостовеност, диалог и насочени към постигане	Информираност на заинтересованите страни по прилаганите в центъра политики. Разработване и прилагане на програма за подкрепа и	Брой изпълнени дейности, брой участници, брой сключени споразумения, прой проучвания, анкети,	Документална рамка за работа със заинтересованите страни. Кадрови, информационен и програмен ресурс.	2021-2024	Директор, ЗДУД, КК, звено "Комуникационна политика"
--	---	---	--	-----------	---

ID ICO _____ BG СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВЕТСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	Център за специална образователна подкрепа СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 67 6 2
---	---	---------------------------

на споделена визия за развитието на центъра.	обучение на семействата на учениците, които се обучават в центъра и Програма за участие на родители при осъществяването на специалната образователна подкрепа, терапевтичната и рехабилитационната дейности в ЦСОП; Работа по плана за прилагане на Алгоритъм за взаимодействие между институциите в системата па ПУО и ДСО по отношение осигуряването на ДПЛР на учениците със СОП	анализи. Повишено ниво на удовлетвореност			
--	--	---	--	--	--

ПРИОРИТЕТ 13. ОСИГУРЯВАНЕ НА ПОДКРЕПЯЩА, СИГУРНА И БЕЗОПАСНА СРЕДА ЗА ОБУЧАЕМИ И УЧИТЕЛИТЕ В ЦСОП-ВЕЛИНГРАД.

Цел 13.1.Създаване на условия за осигуряване на подкрепяща, сигурна и безопасна среда за обучаеми и учителите в ЦСОП-Велинград.

13.1.1.Структуриране на учебно пространство. Прилагане на елементите на АВЕ система.	Формиране на стереотип на педагогическо взаимодействие. Създаване на среда за творчество и креативност	Създадена сигурна и подкрепяща учебна среда. Удовлетворени потребности	Кадрови, информационен и технически ресурс.	2021-2024	Педагогически специалисти
13.1.2.Изграждане на процедури за превенция и управление на тормоз и агресия, работа с рискови и уязвими групи, работа, свързана с приобщатането на учениците	Провеждане на кампании за толерантност и намаляване на агресия. Участие в национални инициативи	Създадени работещи процедури, брой проведени кампании, мероприятия, липса на прояви на агресия в учениците	Кадрови, информационен ресурс.	2021-2024	Психолог, звено „Комуникационна политика“, КС

ID ICO _____ BG СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВЕТСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	Център за специална образователна подкрепа СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 68 6 2
---	---	---------------------------

3.1.3.Осигуряване превенция и контрол на риска от заболяване от COVID19, както и възможността за създаване на условия за максимално-възможна безрискова среда	Осигуряване на медицинско лице за проследяване на здравословно състояние в двете сгради на ЦСОП- Велинград; Спазване на противоепидемичните мерки и Правилата за работа на ЦСОП в условията на COVID19	Осигурено медицинско лице, липса на заболели от COVID19, намален брой отсъствия	Община Велинград, Разработени противоепидемични мерки	2021-2024	Хигиенисти, Община Велинград, педагогически и непедагогически персонал
Цел 13.2. Управление на риск					
13.2.1. Актуализиране Наръчник по управление на риск- НУР с приложена стратегия, Оценка на рискови фактори					

IX. ФИНАНСОВО ОБЕСПЕЧАВАНЕ. ФИНАНСОВА ПОЛИТИКА

При разходване на бюджетните средства се спазват актуалните нормативни документи в областта на финансовото управление и контрол. В ЦСОП -Велинград са изградени система за вътрешно финансово управление и контрол, счетоводство и отчетност на финансовите средства, текущ, месечен, тримесечен и годишен мониторинг.

При системата на делегиран бюджет, директорът има възможност да дефинира проблемите, да планира разходите и да следи за тяхното изпълнение, като отчита приоритетите на дейността и развитието на ЦСОП. Това не означава, че финансовите възможности на делегирания бюджет са достатъчни за обезпечаване на всички финансни необходимости и дейности на центъра. Ето защо директорът се съобразява с пределите на определения за всяка една финансова година, като търси оптималната му реализация, съобразно определените в настоящата стратегия приоритети.

Основна цел на финансата политика на ЦСОП - Велинград е поддържане на финансово състояние, гарантиращо постигане на заложените цели в съответствие със законните правомощия и управленската отговорност на директора. Финансовите цели на центъра включват заложените

ID ICO _____ BG	Център за специална образователна подкрепа	
СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВОРЕНИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 69 6 2

стратегически цели в Стратегията за развитие и оперативните цели, определени в ОД_НС_03_09-01 Годишен план за дейността и СР-01 Стратегията за развитие на ЦСОП за периода .

Чрез прилаганата финансова политика директорът на ЦСОП-Велинград осигурява ефективното бюджетиране и финансово управление чрез:

1. Разбиране на целите, организацията и финансирането, основните процеси протичащи в образователната институция;
2. Свързване на дългосрочното виждане за центъра с конкретните цели и приоритети и осъществяване на многогодишно бюджетно планиране и подходящи решения за разпределение на средствата в подкрепа на тази визия;
3. Познаването на механизмите за управление на бюджета за постигането на основната цел на центъра;
4. Постигане на единодействие и ефективна съвместна работа с работещите в центъра ;
5. Търсене и отчитане на външни за образователната институция мнения и оценки за нейните функции, цели и задачи и за възможните пътища за по-доброто изпълнение на задачите при запазване на независимостта и финансирането;
6. Отчитане на външното влияние и приспособяването към околната среда;
7. Използване на подходящи бюджетни инструменти и техники като средство за събиране на надеждна финансова обезпеченост ;
8. Водене на успешни преговори, постигане на консенсус, добра работа в екип и поддържане на отговорност и партньорство на базата на резултатите;
9. Използване на съвременни информационни и комуникационни технологии и привличане на квалифицирани специалисти;
10. Ефективен управленски контрол и отчетност на използването на държавните средства;
11. Своевременен отговор на промени в потребностите на заинтересовани страни по отношение на предоставяните услуги;

За ефективното планиране и икономичното изразходване на бюджетните средства важна роля играе контролът по тяхното управление. За целта са изгответи ОД_СР_26_11-01 Вътрешни правила за работна заплата. Той се извършва непосредствено при вземане на решения за разпределението, изплащането и отчитането на разходите, както и чрез създаване, въвеждане и функциониране на адекватна СФУК в ЦСОП. Директорът на центъра засилва ролята и разширява обхвата на вътрешния контрол, който става важен елемент на бюджетния процес. Елементи на контрола са заложени както в процеса на съставяне на бюджета, така и на следващите фази – изпълнение и отчитане.

В ЦСОП-Велинград е въведена система СР_26-01 СФУК и процедура за съставяне, утвърждаване, изпълнение, изменение и отчитане на бюджета. СФУК в центъра се актуализира ежегодно, а при промяна на нормативни документи – в кратки срокове след обнародване на промените. Финансовото обезпечаване на ЦСОП е в пряка връзка с постигане на най-високо качество на обучението.

Финансовото обезпечаване на Образователната институция има много аспекти, свързани с осигуряване на образователния процес. Постига се с:

-Делегирани средства

ID ICO _____ BG СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВОРЕНИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	Център за специална образователна подкрепа СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 70 6 2
--	---	---------------------------

- Разработване и реализиране на проекти
- Целеви средства от Министерство на образованието по различни Национални програми.
- Дарения от спонзори
- Собствени средства за осъществяване на вътрешни текущи ремонти и естетизиране на помещения

Х. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ. ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗМЕРВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ.

Очаквани резултати от изпълнението на предвидените дейности

Очакваните резултати от изпълнението на предвидените дейности са: Брой проведени мероприятия, осъществено и изпълнено планиране по всички направления и процеси, брой участници, родителска активност, родителски срещи, осъществена обратна връзка, реализирани проекти и квалификации. Реализирани програми по ИИД, дейностите по Годишен план, дейности по програми за работа с родители, със заинтересовани страни, удовлетворени потребности.

No.	Цел по качеството	Отговорник	Срок за изпълнение	Необходими доказателствени форми
1.	Покриване на високо ниво на знания, умения и компетентности на обучаемите по ИУП. Покриване на висока степен на развитие на личностните качества и социалните компетентности. Ефективно екологично, гражданско и интеркултурно образование.	Д/КК	15.09.2021	Ежегодно отчитане на прогреса в развитието на учениците според заложените нива на постигнати компетентности за гарантиране на качествен образователно-възпитателен и корекционен процес. Приложен доклад – анализ за изпълнение на ИОП ,терапевтични програми и планове за подкрепа с идентифицирани мерки по качество. Годишен доклад за самооценка на образователната институция с раздел „Анализ“, „Мерки по качеството“ и „Обща резултатност“. Доклад- анализ от резултатността на всеки педагогически специалист. Доклад - анализ от дейността на образователната институция. Портфолио на образователна институция. Портфолио на педагогически специалист. Портфолио на група/клас.
2.	Прилагане на политика по качество. Поддържане на система за управление на качеството в съответствие с изискванията на ЗПУО, с приложими ДОС, ISO 9001:2015, ISO 9004:2021, ISO	Д/КК	15.09.2021	Политика по качество. НК – Наръчник по качество с приложени процедури и оперативни документи на база специфика на среда. Приложена актуализация по ключови документи. Ритмична актуализация на документална рамка. Актуализация по контекст, изисквания на заинтересовани страни, области и критерии, цели по качество, индикатори и др. Заповед за КК, План за дейност на

ID ICO _____ BG СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВЕТСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	Център за специална образователна подкрепа СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 71 6 2
---	---	---------------------------

	31000, ISO 31010. Функциониращо отговорно звено за поддържане на документацията в съответствие с качеството - Комисия по качество			КК, План график работни срещи, План график одит. Констативен протокол от проведен вътрешен одит на база параметри за устойчивост. Доклад от вътрешен одит.
3.	Ефективно управление. Ефективна работа на работни групи, комисии и екипи. Ефективност на работата на Педагогически съвет.	През годината		Контролна дейност на директор. Заповедна книга. Документална рамка по работата на екипи, комисии, работни групи и Педагогически съвет.
4.	Ефективно функциониране на Стратегия за развитие, приложена по специфика на среда.	Д/КК	15.09.2021	Стратегия за развитие. Актуализиране и изпълнение на Стратегия за развитие 2020г. / 2024г. с идентифицирана и ефективно управлявана среда, по определени и проследено въздействие на средата, върху работата на институцията и спецификата на функциониране. Изпълнение на Стратегия за развитие, с идентифицирано въздействие по специфика на среда и специфика на функциониране. Ефективно планиране за всяка година от период 2020/2024, по дейности заложени в Стратегия за развитие с приложени срокове и отговорници по дейности. Оптимално изпълнение на дейности по заложени параметри в Стратегия за развитие, по годишен план за дейността. Ефективна и обхватна отчетност на стратегическата рамка, с включени коригиращи дейности на база мерки по качеството. Предвидени дейности за подобряване на работата на институцията в следващ планов период. Изпълнение на дейности по заложени параметри в Стратегия за развитие, по годишен план за дейността, за всяка година Приемственост на документална рамка и дейности. Истинност на индикативната рамка за оценка на дейността. Ефективна отчетност на дейността. Протокол за приемане на отчет по изпълнение от ПС. Финансово, логистично и материално обезпечение на дейностите по приоритетни направления.

ID ICO _____ BG СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВЕТСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	Център за специална образователна подкрепа СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 72 6 2
---	---	---------------------------

				Заповед за разпределяне на дейностите по отговорници със съответните срокове. Констативен протокол от проведен вътрешен одит. Годишен доклад за самооценка с предвидени мерки по качеството и коригиращи дейности. Годишен доклад по изпълнение на дейността. Дейностите се отчитат след приключване на сегментни параметри по заложени времеви графики.
5.	Осигуряване на достатъчни ресурси, за осъществяване на Стратегическа рамка	Д/КК	През годината	Достатъчност на ресурси се отчита след приключване на период, заложен в плана за дейността по Стратегия за развитие
6.	Ефективно самооценяване.	Д/КК	15.09.2021	Наръчник за самооценка. Поддържане на инструмент за оценка и самооценка на образователната институция. Ефективност на Наръчник за самооценка с прилежащи оперативни документи. Ефективност и ритмичност при провеждане на самооценката. Констативен протокол от проведен вътрешен одит, с обследване на параметри заложени в области и критерии на образователната институция по години, включително изискванията заложени в ЗПУО, с приложими ДОС. Определен инструментариум за набиране на доказателствени форми. Скали за оценка. Приложение по изнесен доклад на ПС от проведена самооценка. Годишен доклад- анализ за самооценка на образователната институция. Осъществена самооценка за всяка година от стратегическия период, за регистриране на съответствия с изискванията за качество.
7.	Поддържане на инструментариум за управление на процеси, въздействие и реакция на база специфика на среда. Поддържане на благоприятна среда.	Д/КК	М. октомври. 2021	Процедура за координация и субординация. Процедура за коригиращи действия и несъответствия. Процедура по управление на влияния, въздействия, предложения, запитвания, жалби и коригиращи действия, по установени несъответствия и завишаване въздействието върху показатели свързани със специфика на средата. Протокол от измерване на

ID ICO _____ BG СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВЕТСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	Център за специална образователна подкрепа СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 73 6 2
---	---	---------------------------

				удовлетвореност на заинтересованите страни, по управление на процеси и изменение на средата. Приложение към доклад на ПС
8.	Проследяване в динамика изменение на състоянието на системата, включително прилагане на нулеви нива резултатност по определени ново регистрирани контролни точки, на база глобална цел и периферни заложени параметри в Стратегия за развитие -период 2020/2024	Д/КК	15.09.2021	Процедура за коригиращи действия и несъответствия. Протокол от анкета за измерване на удовлетвореност по проследяване на изменения в динамика и идентификация на състоянието на системата.
9.	Приложена Стратегия за интегрирано развитие. Комуникационна политика. Ефективност при работата със заинтересованите страни. Ефективност на Комуникационната политика. Висока удовлетвореност на потребностите на обществото, родителите и обучаемите.	Д/КК	15.09.2021	Определена Политика за позициониране на ЦСОП в общността. Документална рамка за работа със заинтересованите страни. Приложение към доклад на ПС Годишен доклад за самооценка на образователната институция, с раздел „Работа със заинтересовани страни“. Протоколи от проведена проучване и измерена удовлетвореност, на заинтересованите страни.
10.	Ефективно управлението на рисък, сигурност и гарантиране безопасността на хората намиращи се на територията на образователната институция, в съответствие с динамиката на средата и изискванията от ЗПУО, с приложими ДОС.	Д/КК	15.09.2021	План за работа в рисък, кризи и промени. Документална рамка по управление на рисък. Инструментариум за аварийна и компенсаторна алтернатива. Правила за работа в ЦСОП в условията на Ковид – 19. Приложение към доклад на ПС. Годишен доклад за самооценка на образователната институция, с раздел „Сигурност и безопасност“.

ID ICO _____ BG СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВОРЕНИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	Център за специална образователна подкрепа СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 74 6 2
--	---	---------------------------

11.	Технологично развитие. Ефективност на политики свързани с цифрово образование. Интегриране на дигиталната среда в процеса на обучение, възпитание и терапии.	Д/КК	През годината	Политики за обезпечаване на среда за работа по алтернативна форма на обучение, в режим на кризи. Прилагане на образователни политики свързани с работата в дигитална среда. Планиране, изпълнение, отчетност.
12.	Устойчивост на постиженията и позициониране на ЦСОП, в съответствие с динамиката на средата, по изискванията от ЗПУО, с приложими ДОС.	Д/КК	15.09.2021	Приложение към доклад на ПС Годишен доклад за самооценка на образователната институция, с раздел „Устойчивост“. Планиране на дейности за повишаване нивото на дигитални компетентности у педагогическите специалисти и терапевти. Програми за работа с родители, в това число и за подпомагане процеса на обучение в електронна среда. Устойчив растеж. Планиране, изпълнение, отчетност.

Резултатите показват промяната в състоянието на засегнатите от политиката, провеждана от образователната институция, преди и след нейното изпълнение, както и последствията от тази промяна спрямо общество като цяло и влиянието на политиките върху удовлетворяване на изискванията на заинтересованите страни. Очакваните резултати са изразени чрез количествено и/или качествено измерими стойностни показатели /индикатори/ като например:

- а) в количествени мерни – брой участващи в конкурси, бр. учители преминали квалификация единици и т.н.;
- б) във ресурсна обезпеченост и финансови средства – описание на необходимата ресурсна и финансова обезпеченост за постигане на очакваните резултати;
- в) в качествени измерители – достъп до услуги, ограничаване на негативни явления и др.;
- г) в постигнато задоволство сред определени групи от обществото и заинтересованите страни.

Пример за избор на индикатори:

/ТУК на първо място да се добавят индикаторите за достатъчност и истинност на събрания доказателствен материал, описани за всяко едно направление и всяка една работна група(комисия), къде се намира доказателствения материал, кой отговаря за събирането и отчетността по него и кои са индикаторите за да можем да заключим, че са постигнати целите по качество и изискуемите параметри по области и критерии. Индикаторите са приложени в системата по управление на качеството, с актуализацията за текуща година/

ID ICO _____ BG	Център за специална образователна подкрепа	
СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВОРЕНИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 75 6 2

Като индикатор можете да включите „Осъществен ефективен контрол“ (на база Контролна дейност на директор):

1) Планът за контролната дейност на директора ОД_СР_26_10-01 на ЦСОП е изготвен на база направен задълбочен анализ, установени дефицити и приоритети от предходната година и съдържа цели, задачи, видове контрол, обект и предмет на контрола, средства и методи, периодичност, инструментариум

2) При реализиране на контролната дейност се използват различни методи и средства за установяване на реалното състояние на наблюдаваните процеси, изготвя се задълбочен анализ на получените резултати, обобщения и изводи; при необходимост са давани препоръки за регулиране на процеса, за оптимизиране на качествените и количествените характеристики на дейността, осъществява се последващ контрол.

3) Осигурено е съответствие между планирания и реализирания контрол, като се спазват принципите на всеобхватност, системност, ефективност, превантивност, ориентиране към резултатите – мониторинг върху крайните резултати от дейността и др. Следи се да има:

Изградена система за квалификационна дейност по ДОС;

Изградена система за анализ на резултати от учебно възпитателния и терапевтичен процес (всяка година и резюме за 4 годишен период до края на периода на стратегията;

Брой дейности за изграждане и поддържане на безопасна среда;

Участие на обучаеми в различни инициативи в полза на обществото и изграждане на гражданско съзнание;

Участия на обучаемите в съвместни инициативи без оглед на раса, пол, етническа принадлежност и личностни различия;

Участие на родителите в институционалния живот – брой и повишаване степента на ангажираност;

Изработени и действащи Правила за поведение на учителя;

Изработен и действащ Етичен кодекс;

Създадена и действаща Комисия за контрол на качеството в образователният процес;

Брой проведени ситуации в извън институционална среда;

Увеличаване броя положителните обратни връзки от родители с цел повишаване имиджа на Образователната институция пред местна общност;

Изработени процедури за управление на кризи, промени, работа с рискови звена, процеси, политики на управление, процедура за работа с изоставащи и талантливи обучаеми;

Изградена документация в съответствие със системата по управление на качеството

Изградена система за оценка и самооценка на учители и обучаеми;

Намаляване на броя агресивни и рискови звена;

Повишена ефективност на управление на Образователната институция;

Подобрена материалната база и осигурена добра технологична обезпеченост на образователния процес;

Изградени в обучаемите режим за самоконтрол и организация на времето;

ID ICO _____ BG	Център за специална образователна подкрепа	
СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВОРЕНИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 76 6 2

Осигурена безопасна среда за обучаеми и учители;
 Спазени са всички срокове зададени по дейности и приоритети;
 Разпределени отговорности коректно, реализуемо, разполагащи с контролен орган, налагащ коригиращи действия по дейности и приоритети.

XI. УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО

За ефективно управление на качеството, се прилага **Политика по качество** която е заложена в Наръчник за управление на качеството (НК).

За ефективно управление и поддържане на системата е приложена организационна и документална рамка, в пълно съответствие на системата и политиката по качество, определени от стандартите за качество. Определени са цели по качество, като целите подлежат на актуализация всяка година, на база проведената самооценка в образователната институция. Документация и процеси, в съответствие изискванията на системата по управление по качество, заложена в Наръчник за самооценка на образователната институция (НС).

Управление на системата се прилага на база определените процедури по качество, които са както следва: ПУ 04 Контекст на институцията. Обхват. Заинтересовани страни; ПУ 05 Координация и субординация; ПУ 07 Документирана информация; ПУ 09 Вътрешни одити; ПУ 10 Несъответствия и коригиращи действия. Съответствие по състоянието на системата за постигане дългосрочните цели по качество и целите заложени в Концепция за устойчиво развитие.

Управление на рисък, включващ: Наръчник по управление на рисък- НУР, с приложена стратегия, Оценка на рискови фактори и др. За ефективно управление на кризите има изградени: План за управление на кризите. Видове кризи. Реакция при криза. План за работа при криза. Отговорности. Канали за комуникация с потърпевшите. Последващи действия и план, включващи стабилизация в нормална работа среда. При възникване на непредвидена промяна е изграден План за управление на промяната - Създаване на нормативна уредба, анализира се ниво на допустимост на промяна, прилага се поетапно до ниво усвояемост, изграждат се поетапни процеси преплетени с процес на задържане и приемане на промяната. Създаване на инструменти за осъществяване на промяната, следи се процеса от началото до края с мониторинг на всички нива от процеса, създава се политика на поетапно въвеждане на иновации и иновативни политики. Създаване на условия за гъвкавост и надграждане на стратегия с цел подобряване на работния процес, внедряване на нови технологии и придобиване на нови компетентности. Промени могат да бъдат извършвани в системи, политики, в организационни схеми, в човешкото поведение и дейности. Сдинамиката на пазара, бързо развиващите се техника и технологии, управлението на промяната се налага като важен елемент на стратегическото управление.

ЦСОП-Велинград функционира във връзка и взаимодействие с другите институции в системата на предучилищното и училищното образование, със специализирани институции за деца, със социални услуги в общността, с лечебни заведения и интегрирани здравно-социални услуги и с родителите. Центърът осъществява диагностична, рехабилитационна, корекционно-терапевтична и обучителна функция в областта на обучението и подкрепата за личностно развитие на децата и учениците със специални образователни потребности. За повишаване качеството и ефективността на учебно - възпитателния и корекционния процес е изградена Програма система СР_08; Повишаване качеството и ефективността

ID ICO _____ BG	Център за специална образователна подкрепа	
СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВЕТСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 77 6 2

на учебно – възпитателния и терапевтичния процес и техниките на преподаване - СР_09 ; Анализ и диагностика на системата, избор на инструмент и материали, подготовка на педагогически кадри, внедряване в системата на база приложение за промени, анализ на системата, коригиращи действия и отчитане на резултати и подготовка за въвеждане на нови модели и методики; Осигуряване на извънкласни инициативи и мероприятия за стимулиране на активност в обучаемите, защита на обучаемите и здравен статус и работа с обучаеми със СОП; Процедура за заявка и обезпечаване на извънкласни дейности (по ДОС); Осигуряване на условия за развитие на способностите, интересите гражданско обучение и възпитание на подрастващите чрез качествено, съвременно и модерно образование. Дейности за разширяване на възможностите Образователната институция, да се превърне в център на образователна, културна и социална дейност, който осъществява многострани инициативи в партньорство в външни звена и родителска общност; Процедура за заявка и обезпечаване (по ДОС за гражданско образование); СР77 Стратегия за интегрирано развитие/ Имиджова политика /Комуникационна политика СР_13; Работи се за повишаване имиджа на професията „учител“, имидж на Образователната институция и популяризация на учебното заведение.; Комуникационна политика. Стратегия за изграждане на лична имиджова политика и рекламна стратегия, е-политика, работа с медии и външни звена изграждащи имидж на Образователната институция. Оптимизиране на възможностите Образователната институция да се превърне в център на образователна, културна и социална дейност, който осъществява многострани инициативи; Цели, отговорности и правила за дейността на Комисия за контрол на качеството в образователния процес (работна група)- СР_14, като процедури.

Дейността на центъра е структурирана в четири направления: 1. специална образователна подкрепа - организиране на обучение на децата и учениците със специални образователни потребности в паралелки и групи; 2. специална психолого-педагогическа подкрепа - диагностична, рехабилитационна, корекционна и терапевтична работа, при условия и по ред, определени в държавния образователен стандарт за приобщаващото образование; 3. организационно-методическа дейност - взаимодействие с детски градини и училища и с други институции в системата на предучилищното и училищното образование, със специализирани институции за деца, със социални услуги в общността, с родителите; 4. административно-финансова и стопанска дейност. За осъществяването на специалната психолого-педагогическа подкрепа със заповед на директора на центъра се създава координиращ екип при условия и по ред, определени в държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

За реализирането на тази стратегия се разработват и приемат допълнителни програми, планове, правилници, типови бланки и др. типови документи, отнасящи се до конкретните й части. Всяка година се разработва Годишен план за дейността на образователната институция с конкретни процедури, указанi срокове и отговорници. Коригиращите действия са под контрола на Директорът на Образователната институция и Педагогическият съвет.

ID ICO _____ BG	Център за специална образователна подкрепа	
СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВОРСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 78 6 2

ПРИЛОЖЕНИЕ 1

ПРОЦЕДУРА ПО ИЗГРАЖДАНЕ НА СТРАТЕГИЧЕСКИ ДОКУМЕНТИ

В управленската практика на ЦСОП-Велинград се използват дългосрочни, средносрочни и краткосрочни документи за стратегическо планиране. Дългосрочните документи са със срок на изпълнение над 10 години, включени като описание в Концепция за развитие, политики за устойчиво развитие. Средносрочните документи са със срок на изпълнение от 1 до 4 години, включени като описание в стратегия за развитие и средносрочни програми и политики за средносрочно изпълнение. Краткосрочните са със срок на изпълнение от 1 година, описани в планове, програми за краткосрочно изпълнение.

Цел:

Основна цел: основната цел на настоящата процедура е да предложи алгоритъм,

който да структурира и обвърже със спазването на стандарти и принципи стратегическото планиране на центъра

Специфични цели са:

- да се създаде стандарт на стратегическо планиране в ЦСОП;
- да поясни смисъла на ключовите принципи на разработване и изпълнение на стратегическите документи, основан сред които е принципът на публично партньорство между ЦСОП-Велинград, държавните институции, гражданите и техните организации;
- да въведе основните видове стратегически документи, като фиксира техните наименования в зависимост от мястото им в йерархията на стратегическите документи;
- да представи задължителните елементи на съдържанието на стратегическите документи;
- да подреди процеса на разработване на обособените видове стратегически документи, като разпише в детайли стъпките, които ангажираните в процеса на разработването им следва да спазват;
- да представи професионалните методи за разработване на стратегическите документи (като например SWOT, PEST и т.н.), присъщи на модерното управление в образователната институция.
- Да въведе ключовите понятия в процеса на стратегическо планиране;

В системата по управление на качеството, в едно с всички прилежащи наръчници, процедури и оперативни документи, са регламентирани и механизмите за координация в процеса на стратегическо планиране, комисии, съвети, екипи и работни групи.

ID ICO _____ BG	Център за специална образователна подкрепа	
СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВЕТСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 79 6 2

Участници, стандарти и принципи в процеса на стратегическо планиране.

Участниците в процеса на стратегическо планиране са:

- Управленският екип на ЦСОП-Велинград;
- Педагогическият и непедагогическият персонал;
- Родителите, обществото и неговите организации;
- Местна общност и всички заинтересовани лица.

Необходимо е пълноценно взаимодействие, съгласуваност и координация на всички институционални и организационни нива, както в процеса на разработване, така и в процеса на изпълнение на стратегическите документи. Ключова роля в реализирането на стратегическите документи има управленският състав на ЦСОП.

За да бъде процесът на стратегическо планиране ефективен, т.е. разработените политики да са приемливи за всички заинтересовани страни, са необходими специфични стандарти и принципи на стратегическо планиране, които са предмет на настоящата процедура.

Всички участници в процеса на обучение, възпитание, терапия и социализация на обучаемите, включително всички пряки и косвени заинтересовани страни, имат определена роля в процеса на стратегическо планиране, но ролята на администрацията на образователната институция е най-важна.

Директорът на центъра е отговорен за координиране на цялостния процес по стратегическо планиране: да координира работата на всички заинтересовани страни, да възлага отговорности, да наблюдава изпълнението по предвидени дейности, да предоставя методологична подкрепа за достигане до определени цели по определени на приоритети, да наблюдава изпълнението на стратегии и изпълнението на целите по качество.

Директорът е отговорен за бюджетните въпроси.

Указания за изготвяне на стратегически документи.

Преди да се формулира стратегията за развитие за 4 годишния стратегически период, се осъществява предварителна координация между ЦСОП-Велинград, институциите и консултация с всички заинтересовани страни.

Промяната на стратегическата рамка се публикува в публичното пространство, чрез сайта на образователната институция www.csop-velingrad.org. Това е сайта на образователната институция/ Координацията и консултацията започват от момента, в който е взето решението за изработване/промяна на стратегия. Решението трябва да е взето на Педагогически Съвет (ПС). Директорът отговаря за организацията на дейностите по разработването на стратегията. Обикновено за разработване и актуализация на стратегии се създава експертна работна група с членове избрани на ПС. В работните групи могат да се привличат външни за институцията експерти.

ID ICO _____ BG	Център за специална образователна подкрепа	
СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВОРЕНИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 80 6 2

Реалистичните стратегии могат да бъдат разработени само в партньорство с всички заинтересовани страни (родители, учители, университети, НПО, бизнес организации, съмишленици и доброволци). Заинтересованите страни трябва да бъдат включени в процеса на разработването на стратегии. Те могат да заявят своята позиция и да дават предложения за промяна.

Шест са основните принципи, които е необходимо да бъдат спазвани при провеждането на консултации по изграждане на стратегическата рамка:

1. Всеобхватност – в консултациите трябва да бъдат включени представители на всички заинтересовани страни. Принципът на всеобхватност дава възможност на родителите, учителите, представителите на бизнеса, на неправителствения сектор и на местната власт да заявят и отстояват позиция. Обсъжданията по сектори биха извадили на повърхността най-широк кръг от проблеми и искания.

2. Прозрачност – всички стратегически документи и всички мнения, изразени от участниците в консултациите, трябва да са публично достъпни.

3. Документиране – всички изказани идеи и предложения трябва да бъдат документирани. Документирането приучава партньорите към носене на отговорност за поетите ангажименти. Необходимо е воденето на архив на всички обсъждания при разработването на стратегически документи.

4. Обратна връзка – участниците трябва да получават отговори и реагиране на техните предложения. Тъй като дебатът протича в размяна на позиции между участниците, приемането или отхвърлянето на позиция трябва да бъде мотивирано чрез обратна връзка до заинтересованите страни.

5. Приемственост – консултациите трябва да се провеждат систематично с оглед на формулирането на реалистични стратегически документи, които да се ползват с обществена подкрепа. Този принцип гарантира, че една нова политическа линия няма да отрече вече поетите ангажименти в рамките на дебата по изготвяне на стратегическия документ и да ги подмени с нови.

6. Равнопоставеност – всички заинтересовани страни трябва да имат възможност за участие в консултациите. Този принцип гарантира, че освен всеобщо участието е и равнопоставено – всяка позиция тежи колкото всички останали.

Взаимодопълващите се принципи представляват правилата на публично партньорство при разработване на стратегическите документи. Спазването на принципите води до повишаване на доверието в образователната институция, както и легитимност на провежданите политики, което е предпоставка за успешното им изпълнение.

За да се определят целите за даден период и да се предвидят начините за тяхното постигане, институцията изгражда Стратегия за развитие.

Препоръчва се Стратегия за развитие да има следната структура:

Структура:

ID ICO _____ BG	Център за специална образователна подкрепа	
СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВОРСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 81 6 2

- Анализ на състоянието (PEST, SWAT анализ);
- Визия за развитието на образователната институция;
- Водещи принципи при изпълнение на стратегията;
- Стратегически цели;
- Оперативни цели;
- Приоритетни направления;
- Дейности за постигане на целите;
- Управление на качество. Политика по качество;
- Очаквани резултати от изпълнението на предвидените дейности;
- Приложения.

Наблюдение и отчитане на изпълнението на стратегическите документи:

Наблюдението представлява процес на събиране и анализиране на информация, свързана с изпълнението на политика или програма. От съществено значение е да се гарантира, че информацията е събрана по един организиран и планиран начин и през редовни интервали.

Една от основните цели на наблюдението е да се проследи използването на отпуснатите средства и да се прецени дали е бил постигнат напредък в посока към очакваните резултати. Напредъкът трябва да се измерва спрямо заложените цели, стандарти и критерии за ефективност и ефикасност. Необходимо е, освен това, напредъкът да се измерва и спрямо ситуацията в началния момент на изпълнение на стратегията и програмата. Това изисква събиране на бази данни, отнасящи се за периода преди да започне изпълнението на стратегията или програмата.

Индикаторите представляват част от градивните единици на една ефективна система за наблюдение. Процесът на определяне на индикаторите трябва да се осъществи на етапа на разработване на стратегията или програмата, като в този процес трябва да участват всички ключови заинтересовани страни. Поради това, постигането на общо съгласие относно подходяща система за наблюдение и за събиране на базови данни е една от важните начални стъпки при разработването на стратегията или политиките определени от системата по управление на качеството.

Основното предназначение на наблюдението се състои в осигуряване на база за ежедневните управленски решения, но за наблюдението има и допълнителни причини:

- Да се проследи напредъкът в хода на изпълнението на стратегическите рамки, изпълнението на Концепция за устойчиво развитие и устойчива политика;
- Да се спомогне по-добра осведоменост на заинтересованите страни;
- Да се съпостави използването на ресурсите с постигането на целите и достигане на желана резултатност;
- Да се създаде база за отчетност;

ID ICO _____ BG	Център за специална образователна подкрепа	
СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВОРЕНИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 82 6 2

- Да се осигурят основни данни, необходими за по-често извършване на оценка на процесите.

Системата за наблюдение трябва да бъде разработена така, че да отговаря на нуждите на основните заинтересовани страни по един ефективен и навременен начин. Много често отделните заинтересовани страни, имат нужда от различен вид информация по различно време. Това може да наложи прилагането на различни подходи за информиране на обществото, като напр.: провеждане на редовни срещи, съобщения за медиите, официални писмени доклади. За целта е изградена CP77-01 Стратегия за интегрирано развитие.

Официалните писмени доклади се използват от директора при вземане на решения и при определяне на отговорностите. Нивото на подробност на доклада се определя от директора. Заинтересованите страни и обществото биват информирани по изградените канали за комуникация по специфика на среда и специфика на функциониране. При разработване на системата за отчитане, се уточнява кой ще използва информацията от наблюдението и за какви цели, от директора на образователната институция.

Начинът на осъществяване на наблюдението, а следователно и честотата на отчитането, зависят от степента на важност и от рисковете, свързани с неизпълнението на целите по качество. При високо рисковите и проблематичните области може да се наложи по-често и по-интензивно наблюдение от директора или от оторизирано от него лице, включително при преценка и от независимо наблюдение, за да се прецени дали предвидените дейности водят до напредък в посока към желаните резултати. Областите с по-малко проблеми се подлагат на наблюдение през по-дълги интервали от време, и с използване на по-малко ресурси. Честотата на наблюдение и отчитане зависи и се определя от директора на образователната институция, като той определя степента на риск и дали целта гарантира, че нещата се развиват в правилната посока (наблюдение на целите) или да се гарантира, че предвидените услуги са предоставени на клиентите (цел: отчитане).

Директорът осъществява наблюдение върху изпълнението на стратегическите документи, като едногодишно се отчита тяхното изпълнение, а два пъти в годината се отчитат резултатите от изпълнението на финансовите и ресурсни програми.

В изпълнение на тази задача се наблюдава:

1. Дали образователната институция е постигнала стратегическите цели и целите по качество. Препоръчва се при годишното докладване на изпълнението на стратегически документи да се ползват за сравнителни данни от предходните 3 години, за да се даде перспектива на изпълнението.

2. Дали институциите са изпълнили финансовите и ресурсни програми (ниво тригодишни Стратегически планове на институциите);

В случаите, при които институциите вземат участие в изпълнението на междуинституционални програми, те трябва да докладват на водещата институция, спазвайки сроковете и формата, определени от нея.

Обществеността и заинтересованите лица имат възможност да наблюдават дали се предоставят качествени образователни услуги и дали се постигат целите по качество чрез установените канали за комуникация и определените политики в CP77 – 01 Стратегия за интегрирано развитие.

Оценка на стратегическите документи и тяхното изпълнение:

ID ICO _____ BG	Център за специална образователна подкрепа	
СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВОРЕНИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 83 6 2

Предмет на оценката на политиката е нейната резултатност, нейният „успех“ – очакван или вече постигнат. Оценката представлява систематично изследване, което се извършва, за да се преценят връзките между входовете, дейностите, изходите и резултатите от изпълнението на стратегическата рамка, целите по нея и целите по качество от една страна, и факторите определени от специфика на средата и спецификата на функциониране на образователната институция, от друга страна. Оценката може да се предприема по различни причини. Оценката на стратегическите документи се изгражда, за да се подпомогне планирането на политика или програма, или за изprobване на инновационни идеи. Тя може да е предприета за управленски и административни цели или за да се прецени доколко е подходящо да се въведат определени промени в политиката или програмата, или за да се установят начини за подобрение. Оценката може също така да бъде предприета, за да се реши дали да се разшири обхватът на определена политика или програма. Оценките могат да бъдат предварителни, междинни и последващи.

Информацията от наблюдението (и по-специално – информацията от наблюдението върху индикаторите за изпълнение) може да помогне за идентифициране на тези области, в които е необходим по-дълбок анализ и усъвършенстване на изпълнението на стратегическия документ. С помощта на тази информация може да се прецени кои области, критерии, подкритерии, трябва да бъдат подложени на оценка.

В зависимост от сложността и важността на проблема, оценката може да бъде извършена или от комисия определена на ПС, или от външни изпълнители.

Наблюдението и оценката гарантират нивото на управление и служат като мотивационен инструмент и могат да насочат вниманието към постигане както на дългосрочните, така и на краткосрочните цели. Чрез наблюдението и оценката може да се осигури навременна информация за напредъка, и може да се спомогне за ранното установяване на слаби страни, които изискват коригиращи действия.

Освен това, наблюдението и оценката могат да дадат възможност на заинтересованите страни да поискат извършване на промени. Създаването на среда на управленска/административна отговорност е мощен стимул за подобряване на изпълнението.

За реализирането на тази стратегия се разработват и приемат допълнителни програми, планове, правилници, типови бланки и др. типови документи, отнасящи се до конкретните й части. Всяка година се разработва годишен план за дейността на образователната институция с конкретни процедури, указанi срокове и отговорници. Коригиращите действия са под контрола на Директора на ЦСОП - Велинград и на Педагогическия съвет.

Настоящата стратегия е в сила от 14.09.2021 година.

ID ICO _____ BG	Център за специална образователна подкрепа	
СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВЕТСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 84 6 2

ПРИЛОЖЕНИЕ.... „ЗАПОЗНАТИ СЪС СЪДЪРЖАНИЕТО“

Дата:.....

№	Име	Должност	Подпис
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			

ID ICO _____ BG	Център за специална образователна подкрепа	
СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В СЪОТВЕТСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ISO 9001:2015	СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	Код в СУК: СР 85 6 2

21.			
22.			
23.			
24.			
25.			
26.			
27.			
28.			
29.			
30.			
31.			
32.			
33.			
34.			
35.			
36.			
37.			